

Konsekvenser for friluftsliv og reiseliv ved etablering av ny 132 kV kraftledning, Finnøy – Veland

Fagrapport for friluftsliv og reiseliv, 2024

Ranveig Straume og Sina Thu Randulff

Konsekvenser for friluftsliv og reiseliv ved etablering av ny 132 kV kraftledning, Finnøy – Veland

Ecofact rapport: 1072

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Straume, R. og Randulff, S. T. 2024. Konsekvenser for friluftsliv og reiseliv ved etablering av ny 132 kV kraftledning, Finnøy – Veland. Ecofact rapport 1072, 44s. + vedlegg
Nøkkelord:	Friluftsliv, reiseliv, visuelle forstyrrelser, kraftledning
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8469-071-1
Oppdragsgiver:	Lnett
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Roy Mangersnes
Prosjektmedarbeidere:	Sina Thu Randulff, Ranveig Straume
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Forside:	Friluftsområde på Strand med eksisterende 50 kV kraftledning. Foto: Sina Thu Randulff ©

www.ecofact.no

INNHold

FORORD	4
SAMMENDRAG	5
1 INNLEDNING	6
2 TILTAKSBESKRIVELSE	7
2.1 TRASÉOVERSIKT	8
3 METODE	10
3.1 REISELIV	10
3.2 VURDERING AV VERDI, PÅVIRKNING OG KONSEKVENSS	10
3.2.1 <i>Vurdering av verdi</i>	10
3.2.2 <i>Vurdering av påvirkning</i>	13
3.2.3 <i>Vurdering av konsekvens</i>	15
3.3 SAMLET BELASTNING	16
3.4 DATAGRUNNLAG	17
3.4.1 <i>Feltbefaringer</i>	17
3.4.2 <i>Eksisterende kunnskap</i>	18
3.4.3 <i>Utreder</i>	19
4 DEFINISJONER OG OVERORDNEDE MÅL OG FØRINGER	20
5 DAGENS STATUS OG VERDI	21
5.1 REISELIV	21
5.2 FRILUFTSLIV	22
5.2.1 <i>Friluftslivets ferdselsårer</i>	29
5.2.2 <i>Avgrenset influensområde</i>	29
5.3 VERDIVURDERING	30
6 PÅVIRKNING	32
6.1 NULLALTERNATIVET	32
6.2 PÅVIRKNINGER I ANLEGGSPHASEN	32
6.2.1 <i>Kraftlinjer i anleggsfasen</i>	32
6.2.2 <i>Transformatorstasjoner i anleggsfasen</i>	33
6.3 PÅVIRKNINGER I PERMANENT FASE	34
6.3.1 <i>Kraftlinjer i permanent fase</i>	34
6.3.2 <i>Transformatorstasjoner i permanent fase</i>	36
7 KONSEKVENSSER	37
7.1 NULLALTERNATIVET	37
7.2 TILTAKETS KONSEKVENSSER	37
7.2.1 <i>Konsekvenser for reiselivet</i>	38
7.3 RANGERING AV TRASÉALTERNATIVER	38
7.3.1 <i>Rangering av trasékombinasjoner</i>	40
8 AVBØTENDE TILTAK	41
8.1 ANLEGGSPHASE	41
8.2 PERMANENT FASE	42

9 REFERANSER.....	43
9.1 SKRIFTLIGE	43
9.2 NETTSIDER.....	43
9.3 ANDRE	44

FORORD

Foreliggende fagrapport om friluftsliv og reiseliv er utarbeidet som ett av flere faggrunnlag for Lnetts planlagte utbygging av 132 kV kraftlinjer i Ryfylke. I denne fagrapporten er verdier og påvirkning på lokalt friluftsliv og reiseliv vurdert for strekket Veland – Fogn – Finnøy (ved Judaberg/Nådsundet), som tilhører Strand og Stavanger kommune. Konsekvensen for de ulike traséalternativene er vurdert og rangert. Videre er det planlagt utbygging på tvers av Finnøy og over til Rennesøy (etappe 2), og i fra Veland til Tau (etappe 3). Friluftsliv- og reiselivsområdene tilknyttet etappe 2 og 3 ble befart under kartleggingene som inngikk i dette prosjektet, men skal først konsekvensutredes i neste fase.

Det rettes en takk til oppdragsgiver, ansatte i kommunene og lokale ressurspersoner for informasjon og samarbeid.

Sandnes
29.08.24

Ranveig Straume

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Lnett AS planlegger ny 132 kV kraftledning på strekningen Tau - Finnøy - Nordbø i Stavanger og Strand kommune. Som følge av dette utarbeides flere konsekvensutredninger. Foreliggende fagrapport belyser status, påvirkning og konsekvens for friluftsliv og reiseliv.

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for friluftsliv og reiseliv regnes som godt. Det er gjort tidligere kartlegginger av friluftsområder i Stavanger og Strand kommune i hhv. 2020 og 2023. Ecofact gjennomførte befaringer på Strand (10.08.23), Finnøy (12.08.23, 01.09.23, 22.09.23) og Fogn (11.08.23) i friluftsområder i og rundt det planlagte tiltaket (inkludert langs strandsonen og til sjøs). En rekke kartdatabaser og nettsider har blitt brukt for å samle data om områdets friluftsliv og reiseliv.

Resultat

Det ble identifisert 13 friluftslivsområder som vurderes å kunne bli påvirket av tiltaket. Av disse er en (Fåholmflua) et statlig sikra friluftsområde. Identifiserte reiselivsområder overlapper i stor grad med de verdifulle friluftsområdene og er vurdert som del av disse.

Tiltakets påvirkning på friluftsområdene kommer primært fra de visuelle forstyrrelsene tiltaket medfører og varierer med traséalternativene. Generelt er jordkabler vurdert å ha mindre påvirkning på friluftsområdene enn luftlinjer da disse utgjør mindre visuelle forstyrrelser. Sjøkablene er vurdert å ikke påvirke dette fagtemaet og er ikke tatt med i vurderingene.

Gitt alle mulige trasékombinasjoner er den beste kombinasjonen for dette fagtemaet trasékombinasjon 13: 2+A1+2+B2+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2 til transformatorstasjon alternativ 17. Det er spesielt valg av C3 over C7 som utgjør det største avbøtende tiltaket. Det påpekes at trasékombinasjon 13 kun er vurdert som marginalt bedre enn trasékombinasjon 229: 3+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2. Dette kommer av at det på land kun er traséalternativene på strekningen Veland-Fogna fjorden som skiller disse trasékombinasjonene. På dette strekket er traséalternativ 2 kun vurdert som marginalt bedre enn traséalternativ 3.

De fleste traséalternativene medfører påvirkningsgraden *Noe forringet* og konsekvensgraden *Noe konsekvens* for friluftsområdene de berører både direkte og indirekte. Hovedunntaket er traséalternativ C7 som medfører påvirkningsgraden *Forringet* og konsekvensgraden *Betydelig konsekvens* for friluftsområdet Skinnvika. Skinnvika er ikke tidligere påvirket av menneskelige inngrep og alternativ C7-luftlinje vil utgjøre et betydelig inngrep som går tvers gjennom hele friluftslivsområdet.

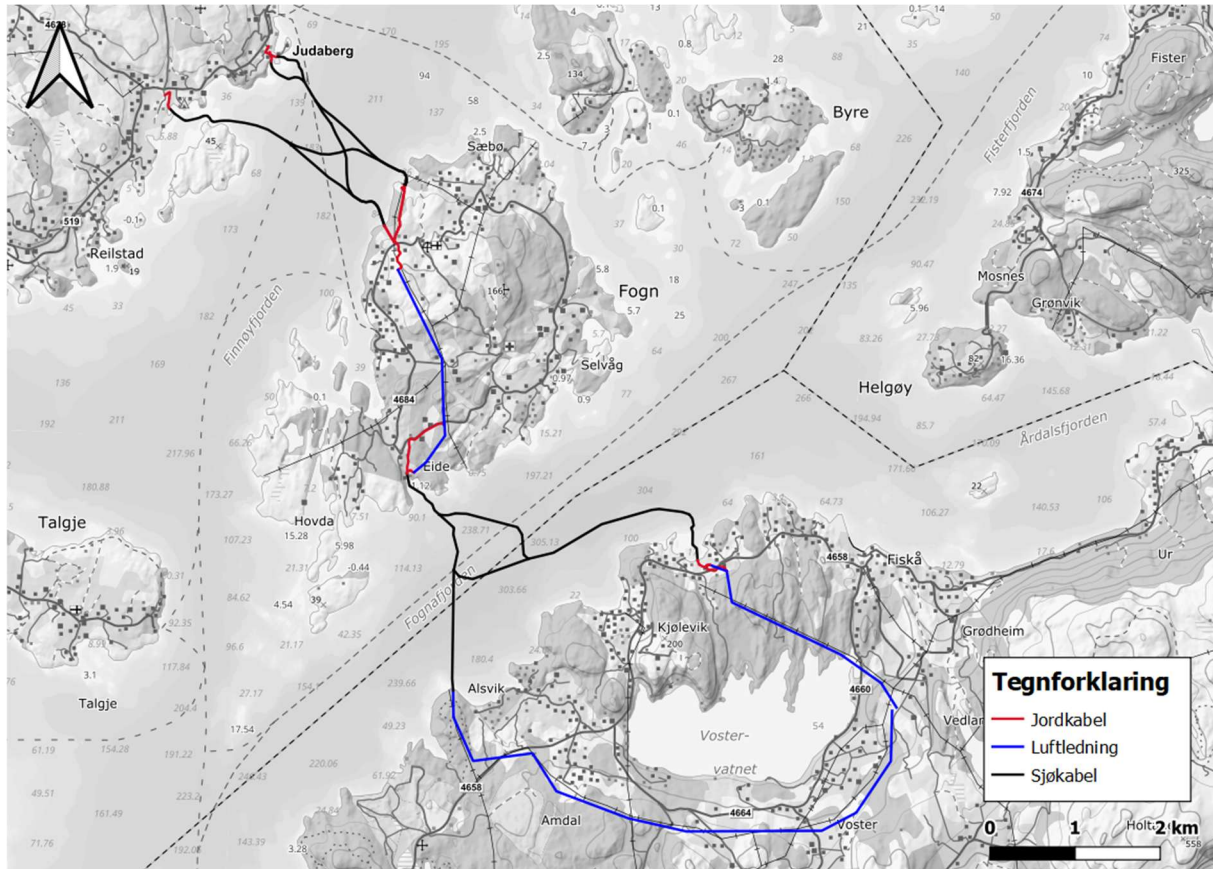
Samlet konsekvens for tiltaket er vurdert til **Noe konsekvens**. Dette er imidlertid i det øvre sjiktet mot *Middels konsekvens* dersom traséalternativ C7 blir valgt.

Foruten valg av traséalternativer som i minst mulig grad påvirker friluftsområdene, er det flere avbøtende tiltak som kan gjennomføres i anleggsfasen. Dette inkluderer å tilpasse anleggsarbeidets mest støyende aktiviteter til tider da friluftslivsområdene er mindre brukt, å redusere terrenginngrep samt å ivareta tilgjengeligheten av berørte friluftsområder gjennom hele anleggsfasen.

Tiltaket vurderes ikke å være i direkte konflikt med målene for lokalt reiseliv, og forventes ikke å påvirke tilbudene som finnes i bransjer som overnatting, servering, aktiviteter og kultur, transport eller formidling. Beskrevne konsekvenser under friluftsliv vurderes i hovedsak å gjelde lokalbefolkningen som benytter reisemålene gjennom hele året. Norske feriereisende og utenlandske gjester kan også påvirkes, men i størst grad om anleggsarbeidet gjennomføres i hovedsesongen for turisme (sommerhalvåret).

1 INNLEDNING

Lnett AS planlegger ny 132 kV kraftledning på strekningen Tau - Finnøy - Nordbø i Stavanger og Strand kommune. Arbeidet vil foregå i flere etapper og i denne omgang vurderes og utredes traséalternativene for etappe 1, Finnøy – Veland (se figur 1.1).

Figur 1.1. Lokalisering av planområdet og traseer for etappe 1 med alle traséalternativene.

Etappe 1 går mellom Veland og Finnøy, i hhv. Strand og Stavanger kommune. Eksisterende nett i området er relativt gammelt og flere av komponentene må byttes i nær fremtid på grunn av alder og tilstand. Nettet har ikke kapasitet til å dekke økende behov for strøm og må forsterkes for å ikke begrense utviklingen i området. Eksisterende nett er bygget på en slik måte at det er utfordrende å drive vedlikehold uten å koble ut kunder. Lnett må derfor bygge nytt nett i området for å løse utfordringene og bedre forsyningssikkerheten.

Som del av det faglige grunnlaget for konsesjonssøknaden, er det utarbeidet flere fagrapporter. Foreliggende fagrapport om friluftsliv belyser status, påvirkning og konsekvenser for friluftsliv og reiseliv ved etablering av kraftledningen. I denne rapporten brukes begrepene *kraftledning* om tiltaket i seg selv, og begrepet omfatter derfor både luftledning, jordkabel og sjøkabel. De tre sistnevnte begrepene brukes der det er aktuelt å beskrive og vurdere disse tiltakstypene. Begrepet *alternativer* benyttes om ulike trasékombinasjoner, dvs. kombinasjoner av *delstrekninger* (*strekninger*). Det vises til figur 2.1 og tabell 2.1 for en oversikt over utredningsalternativene og hvilke delstrekninger som inngår i disse.

2 TILTAKSBESKRIVELSE

Utredningen er basert på tiltaksbeskrivelse vist i Konsekvensutredningen.

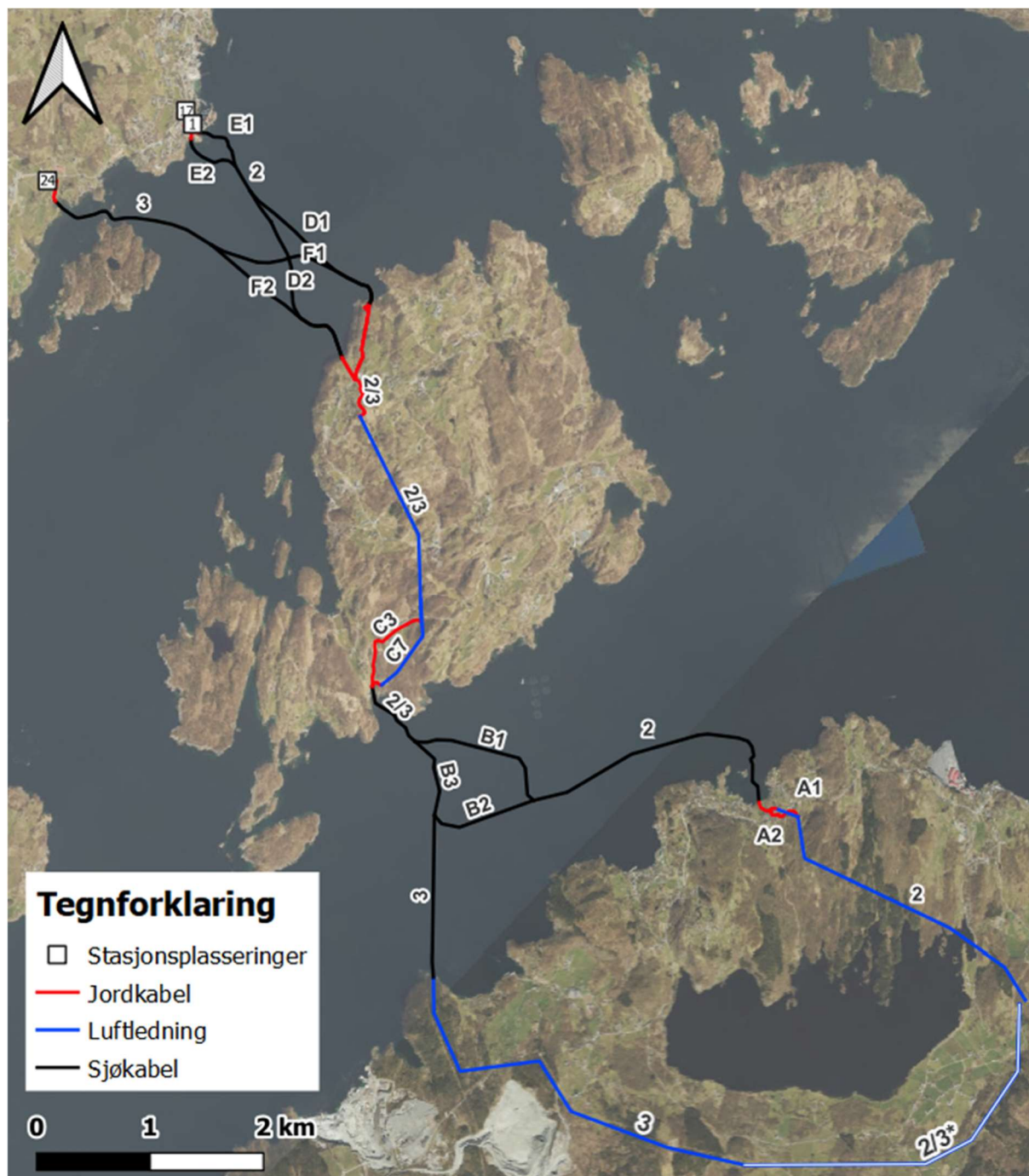
2.1 Traséoversikt

Alle traséalternativene for etappe 1 som her utredes er listet i tabell 2.1 og vist i figur 2.1. Traséalternativene består av to gjennomgående hovedalternativer: trasé 2 og trasé 3. Ved delstrekningene der det er flere aktuelle traséalternativer er hovedalternativene delt opp i bokstavmarkerte traseer som A1 og A2, og B1, B2, og B3. Ved delstrek C er det kun to alternativer som skal vurderes, men de er benevnt som C3 og C7. Der traséalternativ 2 og 3 går likt benevnes de her som trasé 2/3. På strekket Veland-Varland vil kraftledningen gå som dobbeltkurs gitt traséalternativ 3 og som enkeltkurs gitt traséalternativ 2. Dette strekket er benevnt som 2/3* i figur 2.1.

Tabell 2.1. Traséalternativer for etappe 1.

Delstrek	Lokasjon	Traséalternativ	Type
Delstrek 1			
Veland-Fogna fjorden	Nord for Vostervatnet	2	Luftledning
		A1	Luftledning/Jordkabel
		A2	Jordkabel
	Sør for Vostervatnet	3*	Luftledning
Delstrek 2			
Fogna fjorden	Nordre trasé	2	Sjøkabel
		B1	Sjøkabel
		B2	Sjøkabel
	Søndre trasé	3	Sjøkabel
		B3	Sjøkabel
	Holevågen	2/3	Sjøkabel
Delstrek 3			
Fogn	Fogn	C3	Jordkabel
		C7	Luftledning
		2/3	Luftledning
		2/3	Jordkabel
		D1	Jordkabel
		F1	Jordkabel
		D2	Jordkabel
		F2	Jordkabel
Delstrek 4			
Finnøyfjorden	Nordre trasé	D1	Sjøkabel
		F1	Sjøkabel
		2	Sjøkabel
		E1	Sjøkabel
		E2	Sjøkabel
	Søndre trasé	D2	Sjøkabel
		F2	Sjøkabel
		3	Sjøkabel
Delstrek 5			
Finnøy	Fåholmen	E1	Jordkabel
		E2	Jordkabel
	Nådå	3	Jordkabel

*På strekket Veland-Varland vil kraftledningen gå som dobbeltkurs gitt traséalternativ 3 og som enkeltkurs gitt traséalternativ 2.

Figur 2.1. Traséalternativer for etappe 1. På strekket Veland-Varland vil kraftledningen gå som dobbeltkurs gitt traséalternativ 3 og som enkeltkurs gitt traséalternativ 2.

3 METODE

3.1 Reiseliv

Det foreligger ikke etablert metodikk for konsekvensutredning av reiseliv. Verdiene og kvalitetene til reiselivsområdene overlapper i stor grad med kvalitetene og verdiene for friluftsliv og landskap. Den videre vurderingen av aktuelle påvirkninger for reiselivet fanges derfor opp ved å benytte metodikk for friluftsliv.

3.2 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens følger Miljødirektoratets metode for Konsekvensutredninger for klima og miljø, Veileder MD-1941 (Miljødirektoratet, 2023).

3.2.1 Vurdering av verdi

Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er, og fastsettes langs en fem-delt skala fra *Ubetydelig verdi* til *Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet* (jf. figur 3.1). For hvert delområde gjøres en vurdering av områdets egenskaper med hensyn på ulike verdiparametere for hvert enkelt fagtema, her friluftsliv. Deretter fastsettes områdets verdi basert på en helhetlig vurdering disse. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene og plasseringen innenfor kategorien er også viktig. Områder *uten betydning* blir ikke kartfestet.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Figur 3.1. Skala for vurdering av verdi. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene for å nyansere verdivurderingen ytterligere (Miljødirektoratet, 2023).

Veileder M-1941 (Miljødirektoratet, 2023) lister hvilke kategorier av friluftslivsområder som skal registreres (tabell 3.4). Disse er nærmere omtalt i Veileder M-98 (Miljødirektoratet, 2014), hvor også en detaljert metode for verdsetting av enkeltområder er beskrevet. Områder som allerede er verdisatt etter M-98 ble derfor vurdert ifht. kriteriene gitt i M-1941.

Tabell 3.1. Registreringskategorier for friluftsliv (Miljødirektoratet 2014 og 2023).

Områdetyper	Forklaring
Nærturterreng	Allment tilgjengelige områder > 200 daa, i gangavstand fra boligområder, skoler eller barnehager. Vanligvis naturlig avgrenset av veger, bebyggelse eller dyrka mark.
Leke- og rekreasjonsområde	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende, mindre enn 200 daa. Deler av skolegård kan inngå. Ligger maks. 200 m fra boligbebyggelse.
Grønncorridor	Grønncorridorene er en del av transportsystemet for gående og syklende og er viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområder og de mest brukte og egnede friluftslivsområdene. De kan koble boligområdene med skoler, barnehager, lekeplasser, arbeidsplassen, butikken og sentrum. Ofte er de også viktige friluftslivsområder i seg selv.
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har helt spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi. Områder med stor verdi som bruks- og opplevelsesområder for friluftsliv.
Marka	Marka omfatter noen av de viktigste friluftsområdene i kommunen og grenser direkte til byer og tettsteder. Marka består av sammenhengende utmarksområder med skog og hei, med tilrettelegging som sti- og løypenett, utfartshytter osv.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med mulighet for allment friluftsliv. Områder på sjøen og øyer, strandsoner eller skjærgård.
Jordbrukslandskap	Områder i jordbrukslandskapet med betydning for friluftsliv, med fri ferdsel til fots på frossen eller snølagt mark, unntatt fra 30. april til 14. oktober (jf. Friluftsløven).
Utfartsområde	Områder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer og tettsted, men der reisetiden ikke er lengre enn at den kan aksepteres for en dagstur. Områdene kjennetegnes ofte av at de er egnet for en eller flere enkeltaktiviteter.
Store turområder med tilrettelegging	Områdetypen dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti- og løypenett m/ tilhørende overnattingssteder og egnet for tradisjonelle fjellturaktiviteter som lengre turer til fots og på ski, jakt og fiske.
Store turområder uten tilrettelegging	Store områder som dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog og heiområdene uten tilrettelegging og som dermed er "inngrepsfrie".
Andre friluftslivsområder	Områder som ikke lar seg plassere innenfor øvrige kategorier. Områdets egenskaper må beskrives. Kategorien brukes unntaksvis.

Verdsettingen av et delområde er et uttrykk for hvilken betydning området har for friluftslivet, i forhold til en verdiskala. I veilederen er det angitt flere vurderingsparametere som et hjelpemiddel for verdsetting av delområdene, men alle er ikke nødvendigvis relevante for hvert enkelt delområde (Miljødirektoratet, 2023). Verdsettingen bygger på en helhetlig vurdering av delområdenes kvaliteter basert på samlekategoriene bruksfrekvens, kvalitet og funksjon (tabell 3.2). Oppnåas høyeste score for en av disse kategoriene, så verdsettes delområdet i utgangspunktet med stor eller svært stor verdi.

- **Bruksfrekvens** er et uttrykk for hvor mye og hvor ofte et område blir brukt. Vurdering av brukerfrekvens bør gis score ut fra lokale forhold.
- **Kvalitet** handler om attraktivitet og opplevelsesverdier. Områder med fravær av tekniske inngrep og muligheten for å finne stillhet, fred og ro er vesentlige kvaliteter for friluftslivet. Spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelsesverdier, romlige og/eller visuelle kvaliteter og symbolverdi er viktige vurderingselementer.
- **Funksjon** handler om området har en nøkkelfunksjon eller viktigheten/betydningen et område har for en gruppe av brukere eller et lokalsamfunn. Her vurderes om området har en spesiell egnethet i forhold til enkeltaktiviteter eller tilrettelegging.

Tabell 3.2. Verditabell for friluftsområder (Miljødirektoratet, 2023).

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Bruks-frekvens	Ikke nevneverdig bruk	Brukes av noen	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere	Brukes av mange Flere regionale brukere	Brukes av svært mange Nasjonale brukere
Kvalitet	Få eller ingen opplevelses-kvaliteter Har i liten grad en funksjon som adkomst-sone eller sammenheng	Noen natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter Har begrenset funksjon som adkomstsone/sammenheng Begrenset størrelse/utstrekning	Flere natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter Har i noen grad en funksjon som adkomstsone eller sammenheng ¹ Noe tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Tilstrekkelig utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Mange natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter Har en viktig funksjon (sammenheng/adkomst/parkering) Godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Stor nok utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene	Svært mange natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter Har en svært viktig funksjon (sammenheng/adkomst/parkering) Spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til Svært godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper Godt lydmiljø Svært stor utstrekning
Funksjon	Har ikke symbolverdi Ikke brukt/egnet i undervisnings-sammenheng	Har noe symbolverdi i lokal sammenheng I liten grad ubrukt/egnet i undervisnings-sammenheng Brukes av personer i nærområdet/bydelen	Har spesiell symbolverdi i regional sammenheng Egnet/noe brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele kommunen	Har en spesiell symbolverdi i regional/nasjonal sammenheng Godt egnet/mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra regionen	Har en spesiell symbolverdi i nasjonal sammenheng Svært godt egnet/svært mye brukt i undervisnings-sammenheng Brukes av personer fra hele Norge
Bymarker					Alltid svært stor verdi
Kartlagte friluftsliv-områder i Naturbase¹					

¹ Områder som er verdsatt i henhold til Miljødirektoratets veileder M98-2013. A = Svært viktige friluftsområder. B = Viktige friluftsområder. C = Registrerte friluftsområder.

3.2.2 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for hvilke endringer, positive eller negative, som det aktuelle tiltaket vil medføre i det berørte planområdet. Påvirkningen skal vurderes i forhold til situasjonen i nullalternativet.

Det er først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes, altså påvirkninger når tiltaket er ferdig etablert. Midlertidig påvirkning i anleggsperioden kan ved behov beskrives separat i et eget avsnitt. Her vurderes behovet å være til stede, fordi anleggsarbeidet vil foregå i tett befolkede og mye brukte områder.

Graden av påvirkning er inndelt i fem trinn fra *Forbedret* til *Sterkt forringet* (figur 3.2). Det er glidende overgang mellom trinnene, og plasseringen innenfor trinnet også viktig. For å avgjøre påvirkningsgraden er det i en tabell gitt påvirkningsfaktorer som en vurderer for hvert område. Det er tilstrekkelig at ett punkt oppfylles. Vurderinger må suppleres av faglig skjønn.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet / ødelagt
▲				

Figur 3.2. Skala for vurdering av påvirkning. Det er glidende overganger mellom kategoriene for å nyansere vurderingen av påvirkning ytterligere (Miljødirektoratet, 2023).

Tabellen under viser hvordan de ulike typene påvirkning over kan brukes til å vurdere grad av påvirkning for friluftsliv i friluftsområder og langs friluftslivets ferdselsårer (tabell 3.4).

Tabell 3.3. Veiledning for vurdering av påvirkning av friluftsliv / by- og bygdeliv (Miljødirektoratet, 2023).

Tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Attraktivitet	Planen eller tiltaket medfører at området blir utvidet og/eller får positive fysiske/visuelle endringer	Planen eller tiltaket medfører ingen eller liten reduksjon i attraktivitet	Planen eller tiltaket medfører redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Planen eller tiltaket medfører svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning	Planen eller tiltaket medfører at området har mistet sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning
Areal	Planen eller tiltaket medfører ingen reduksjon i areal	Planen / tiltaket medfører ingen eller lite reduksjon i areal	Planen / tiltaket medfører areal-beslag og/eller fysiske endringer som reduserer området	Planen / tiltaket medfører areal-beslag og/eller fysiske endringer som i stor grad reduserer området	Planen / tiltaket medfører at friluftsområdet bygges ned og forsvinner
Tilgjengelighet	Planen / tiltaket medfører bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/eller at eksisterende barrierer blir fjernet	Planen / tiltaket medfører ingen eller lite redusert tilgjengelighet	Planen eller tiltaket medfører noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/eller barrierer	Planen eller tiltaket medfører svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/eller stengsler etableres i eller ved området	Planen eller tiltaket medfører at området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes
Forurensning	Planen / tiltaket reduserer forurensning (støy, støv og avrenning)	Planen / tiltaket medfører ingen eller en liten økt forurensning (støy, støv og avrenning)	Planen / tiltaket medfører noe økt forurensning (støy, støv og avrenning)	Planen / tiltaket medfører økt forurensning (støy, støv og avrenning)	Planen / tiltaket medfører vesentlig økt forurensning (støy, støv og avrenning)
Funksjon	Planen eller tiltaket medfører at funksjon opprettholdes og underbygges	Planen eller tiltaket medfører uendret funksjon	Planen eller tiltaket medfører endret funksjonen	Planen eller tiltaket medfører redusert funksjon	Planen eller tiltaket medfører at dagens funksjon forsvinner

Skadereduserende tiltak skal foreslås i eget avsnitt i slutten av planen, både for anleggsfasen og når tiltaket er ferdigstilt (driftsfasen). Påvirkningen skal i utgangspunktet vurderes uten avbøtende tiltak, men dersom avbøtende tiltak gjennomføres i anleggsperioden, eller det blir juridisk sikret at de skal gjennomføres, skal de inkluderes i vurderingen.

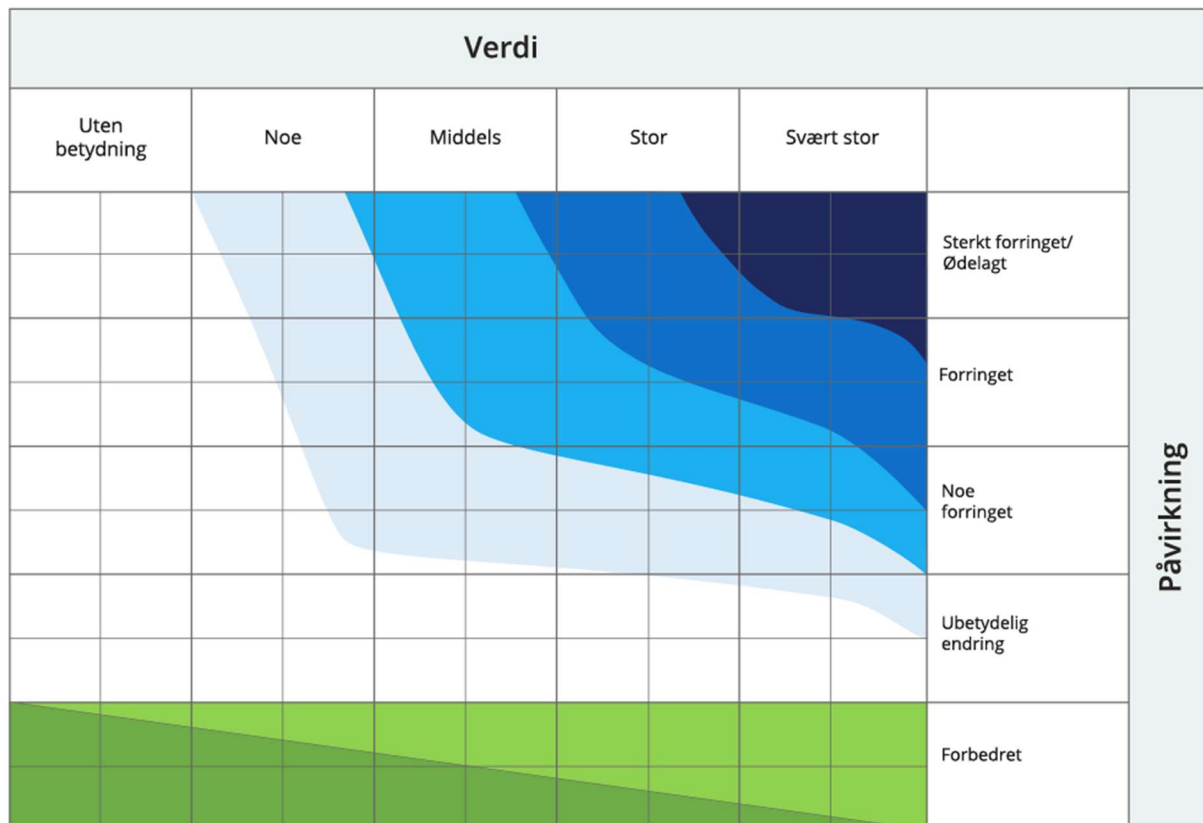
Når det gjelder attraktivitet skal de visuelle virkningene fra et tiltak vurderes ut fra hvilke forhold som anses som viktige for attraktiviteten til et område, slik tabell 3.5 visualiserer.

Tabell 3.4. Visuelle virkninger på friluftsområder skal vurderes ut fra hvilke forhold som er av betydning for attraktiviteten til området. Tabelltekst er hentet fra Miljødirektoratet, 2023.

Vektlegging av visuelle virkninger i ulike områder	
Større vekt	Mindre vekt
Inngrepsfritt område	Område med mange inngrep i omgivelsene
Åpent område	Skogkledd eller bebyggt
Område hvor naturopplevelse har stor betydning	Område rettet mot utøvelse av lek/attraktivitet
Stor symbolverdi	Liten/ingen symbolverdi

3.2.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvensgraden for friluftsliv fastsettes først for hvert delområde ved å sammenholde vurderingene av de berørte områdenes verdi og tiltakets påvirkningsgrad, slik figur 3.3 viser (MD 2023). Verdiskalaen utgjør x-aksen i konsekvensvifte, mens skala for påvirkningsgrad utgjør y-aksen. Skalaen for konsekvens går fra fire pluss til fire minus. De negative konsekvensene er knyttet til en verdi-forringelse av hvert delområde, mens det er motsatt med de positive konsekvensene. Skala, konsekvensgrad og veiledning for konsekvensvurdering fremgår i tabell 3.5.

Figur 3.3. Konsekvensvifte for fastsetting av konsekvensgrad når verdi og påvirkning er definert. Verdi-skalaen utgjør x-aksen og påvirkningskalaen utgjør y-aksen (Miljødirektoratet, 2023).

Tabell 3.5. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder (Miljødirektoratet, 2023).

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	Svært alvorlig konsekvens	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig konsekvens	Alvorlig konsekvensgrad for området
--	Betydelig konsekvens	Betydelig konsekvensgrad for området
-	Noe konsekvens	Noe konsekvensgrad for området
0	Ubetydelig konsekvens	Ingen eller ubetydelig konsekvensgrad for området
+ / ++	Noe forbedring eller betydelig forbedring	Forbedring for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++ / ++++	Stor forbedring eller svært stor forbedring	Stor forbedring for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket

Etter at konsekvensen for hvert delområde er utredet, gjøres det en samlet konsekvensvurdering av hvert alternativ utredningen omfatter. Dette gjøres for hvert miljøtema. Den samlede konsekvensen for hvert alternativ må vurderes ut fra kunnskap om hva som berøres og hvor stor delstrekning som berøres. Utreder må begrunne den samlede konsekvensgraden slik at det kommer tydelig fram hva som er utslagsgivende og hvilket alternativ som fremstår som best. Alternativene rangeres i forhold til hverandre.

For å komme frem til en samlet konsekvens (for hvert alternativ), er tabell 3.6 benyttet. Tabellen er hentet fra veilederen (MD 2023) og angir kriteriene for samlet konsekvens. Samlet konsekvens sammenstiller konsekvensen av alle friluftsområdene til en overordnet konsekvens for tiltaket.

Tabell 3.6. Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ (Miljødirektoratet, 2023).

Konsekvensgrad	Kriterier for konsekvensgrad
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på friluftslivet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (- - -)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig friluftsliv. Brukes kun for områder som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (- -) og flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (- - -)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for friluftsliv innenfor influensområdet. Overvekt av delområder med konsekvensgrad betydelig (-), flere områder med konsekvensgrad alvorlig (- -). Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig (- - -)
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører betydelig konsekvens for friluftslivet innenfor influensområdet. Overvekt av delområder som har noe konsekvens (-). Flere delområder har konsekvensgrad betydelig (- -). Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (- -). Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvens.
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for friluftsliv innenfor influensområdet. Lite konflikt med friluftsliv innenfor influensområdet. Delområder har lave konsekvensgrader. Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (-) og ubetydelig konsekvens (0). Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad betydelig (- -). Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig eller alvorlig.
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for friluftslivet i nullalternativet. Overvekt av ubetydelig konsekvens (0). Ett delområde kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (-). Ingen delområder er gitt svært alvorlig, alvorlig eller betydelig konsekvens.
Positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller betydelig verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket er en forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad, noe eller betydelig (+/+). Kan inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad (-) Delområdene med noe negativ konsekvensgrad (-) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for friluftslivet i forhold til nullalternativet. Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad, stor eller svært stor (+++/++++). Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3.3 Samlet belastning

Etter tiltakets konsekvens er utredet skal også og tiltakets bidrag til den samlede belastningen på friluftsområder vurderes. Tiltakets samlede virkninger for friluftsliv skal vurderes, sett i lys av virkninger fra allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer i influensområdet. Eksisterende kunnskap om andre planer og tiltak i regionen skal legges til grunn for å vurdere de samlede virkningene for friluftsområdene i kommunen eller regionen. Altså, er det vurdert hvordan tiltaket, sammen med andre eksisterende eller planlagte tiltak, samlet påvirker friluftsområdene i området.

3.4 Datagrunnlag

3.4.1 Feltebefaringer

Datagrunnlaget bygger på egne befaringer på Strand (10.08.23), Finnøy (12.08.23, 01.09.23, 22.09.23) og Fogn (11.08.23) i friluftsområder i og rundt det planlagte tiltaket (inkludert langs strandsonen og til sjøs).

Tabell 3.7. Friluftsområder som ble befart i forbindelse med utredningen. Øvrige områder som utreder er kjent med fra tidligere er satt i parentes.

Strand (Veland-Fognafjorden)
Ådnahovet og Tøgjevågen
Ramnås-Vervik
Kjølevik
Vervik
Fiskå skogsti og Fiskåsen
Kvamaheivegen
Vetlandsvegen
Fogn
Stavnes, Bøneset og Bøvågen
Jordbrukslandskapet på Bø, Peråsen og Ørnakula
Robin Hood skogen nordøst for Rossmorkjå
Låvvik
Borgaråsen
Strandsona rundt Fogn (fra Gjellarvika og Eidsvågen, langs Fjellberg, Rossøya, Holevågen, Skinnvikodden, Svehaug, Kobbavika, Selvåg)
Fognafjorden, Sæbøundet, Finnøyfjorden
Finnøy
Strandsonen fra Judaberg til Vardaneset inkl. Nådsundet
Raunehagen og Nådedalen

3.4.2 Eksisterende kunnskap

Informasjon om friluftslivverdier tilknyttet plan- og influensområdet ble hentet fra en rekke nettsider og databaser:

- Kommunene har gjennomført kartlegginger og registreringer av friluftsområdene i nyere tid, etter metodikk gitt i Miljødirektoratets veileder M-98 (2014). Områdene i Stavanger kommune ble kartlagt i 2020, og er tilgjengelige i databasen Naturbase.no. Områdene i Strand kommune ble kartlagt i 2023, er ikke publisert i offentlige databaser ennå, men tilgjengelige på kommunens kartportal (<https://kommunekart.com/klient/strand/friluftsliv>) (Annette Hetlelid, pers. medd). Noen av de kartlagte friluftsområdene overlapper med eldre kartlegginger fra 2004 der friluftsområder ble kartlagt som del av FINK-planen (Fylkesplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern) (Rogaland Fylkeskommune, 2004; Temakart Rogaland).
- Miljødirektoratets kartbase Naturbase.no ble brukt for å se på statlig sikra friluftsområder, INON-områder (inngrepsfri natur) og faktaark om friluftslivsområder.
- Statistisk sentralbyrås kartbase <https://kart.ssb.no/> inneholder strandsonekart med flater som ikke er påvirket av tekniske inngrep. Disse betraktes som potensielt tilgjengelige for friluftslivsaktiviteter (2018) i strandsonen samt fra sjø.
- Kystverket sin database <https://kart.kystverket.no>: fiskeridata, fiskerireguleringer, verneområder og farled.
- Friluftslivruter og turmål ble undersøkt i karttjenestene til Norgeskart, turdatabasen UT.no, telltur.no, mtbmap.no, <https://trailguide.net/> og i kommunes nettsider om lokalt friluftsliv.
- Informasjon om barns bruk av nærmiljøet ble hentet fra barnetråkk.no, der informasjon forelå fra undersøkelser i Strand kommune.
- Områder med spesielle funksjoner ble undersøkt. Klatrefelt er registrert på brattelinjer.no. Turorientering, trimpoeng og stolpejakten ble undersøkt på kart eller tilhørende applikasjoner (<https://stolpejakten.no>, turorientering.no og trimpoeng-appen). Lokalt bruk til dykking ble også vurdert fra <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1E9LUfVUm-z1NL25ou-JZielVTz8&hl=en&ll=59.10695765158977%2C5.842711424082907&z=12>.
- Varmekart fra Strava ble brukt for å få informasjon om lokalområdets ferdselsårer og minimumsbruk. Strava er en mobil- og internettjeneste for trening, og de som har lastet ned treningsappen og aktivt latt den få spore bevegelsene deres, vises på Global Heatmap. Lignende informasjon fra Global Maritime Traffic Density Service (GMTDS), ble brukt for å få et inntrykk av hvor ferdsel er logget til sjøs av ikke kommersielle fartøy.
- Informasjon om lokalt reiseliv ble i størst grad hentet fra Ryfylke.no, samt lokale overnattingssteder registrerte på nett (finn.no, air-bnb.no og maps.google.no).
- Boka Naturen i Strand, produsert av Strand fotoklubb (Tjøstheim et al., 2011)

3.4.3 *Utreder*

Konsekvensutredningen er gjennomført av biologer med flere års erfaring fra konsekvensutredninger, inklusivt flere utredninger av friluftsliv.

4 DEFINISJONER OG OVERORDNEDE MÅL OG FØRINGER

Friluftsliv er en viktig kilde til livskvalitet, og både fysisk og psykisk helse. Friluftsliv er i Stortingsmelding nr. 18, 2015-2016 - Friluftsliv, Natur som kilde til helse og livskvalitet, definert som *“opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse”* (Regjeringen 2016). Utredningen kartlegger og vurderer alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende og trivselsskapende aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers. Forståelsen av friluftsliv inkluderer også ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og andre grønnskulpturer. Friluftsliv er en samhandling mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse. Friluftsliv kan utøves av alle, uansett bosted og nesten uavhengig av fysisk form, bevegelse og kunnskap. Naturopplevelse inkluderer også det å oppleve kulturminner i natur, og å forstå og oppleve landskapets historie. Gjennom allemannsretten som er forankret i friluftsløven, har alle rett til å ferdes fritt i utmark, uten å måtte betale for det (Lovdata 1957).

Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet.

Regjeringens hovedmål for friluftsliv er gitt i § 1 i friluftsløven:

“Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold mv. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.”

Regjeringen har foreslått følgende nasjonale mål for friluftslivspolitikken (Regjeringen 2016):

1. *Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.*
2. *Naturen skal i større grad brukes som lærings arena og aktivitetsområde for barn og unge.*

Reiseliv er en samlebetegnelse for all næring som har tilknytning til ferie- og fritidsreiser. Det inkluderer alle virksomheter som brukes av reisende som er utenfor eget hjemmeområde. Regjeringens overordnede mål for reiselivspolitikken er *“økt verdiskaping og lønnsomhet i reiselivsnæringen, innenfor bærekraftige rammer”* (Regjeringen, 2016). Stavanger kommunes næringsstrategi mot 2030 inkluderer en tydelig satsing på reiseliv og turisme (Stavanger kommune, 2021). Strand kommune vektlegger og utviklingen av kommunen som sentral reiselivskommune i Rogaland i Reiselivsplanen for Strand kommune (Strand kommune, 2023).

5 DAGENS STATUS OG VERDI

5.1 Reiseliv

Reiseliv er en samlebetegnelse for all næring som har tilknytning til ferie- og fritidsreiser. Det inkluderer alle virksomheter som brukes av reisende som er utenfor eget hjemmeområde. Ryfylke er en reiselivsdestinasjon kjent for store natur- og friluftsopplevelser med mektige fjell, dype fjorder, elvebrus og fossefall, jordbrukslandskap og heiområder (ryfylke.no). I de mindre tettstedene og byene som er spredd mellom øyer og fjordsystem er lokalt bygdeliv, arkitektur, industrihistorie, landskap, mat og lokale råvarer viktige opplevelseskvaliteter.

Stavanger og Strand kommune (Tau og Jørpeland) er viktige utgangspunkter for reiselivet i Ryfylke, og har flere reiselivsområder og turistattraksjoner. Deriblant fjordturisme med cruiseskip og reiser inn i Lysefjorden. Reiselivet til sjøs vurderes imidlertid ikke å bli nevneverdig påvirket av tiltaket da alle traséalternativene krysser fjordene som sjøkabler. Reiselivsområder ved den lokale bebyggelsen på Finnøy og Fogn kan imidlertid bli påvirket av tiltaket.

Det forekommer kun et fåtalls definerte reiselivsområder innenfor selve influensområdet til planlagt tiltak. Dagsturhytta Ørnareiret på Fogn har siden åpningen i 2022 fått mange nye tilreisende. Områdene som forekommer i tiltaksområdet er primært friluftsområder, og reiselivet i tiltaksområdet benyttes i størst grad som fritidsområder for lokalbefolkningen og av «hyttefolket». Ellers ligger Fogn kirke nært planlagt trasé. På østsiden av Fogn (blant annet i Selvåg vågen) er det utleie av hytter og leiligheter til firma og private (airbnb).

På Finnøy tilbyr Utsyn Misjonssenter overnatting, catering, leir, kurs-, selskaps- og konferanselokaler (<https://utsynmisjonssenter.no/>). Misjonssenteret ligger i tiltaksområdet, mellom de alternative traseene. I Nådsundet ved Søre Vågjen (Nådesundvegen) var tidligere Finnøy Fjordsenter en aktiv campingplass med utleiehytter. Eiendommen ligger nært den sørlige sjøkabeltraseen fra Fogn samt aktuell tomt for transformatorstasjon. Siden det per nå ikke er aktiv drift av campingplassen, er den ikke nevnt eller vurdert spesifikk som egen reiselivsdestinasjon.

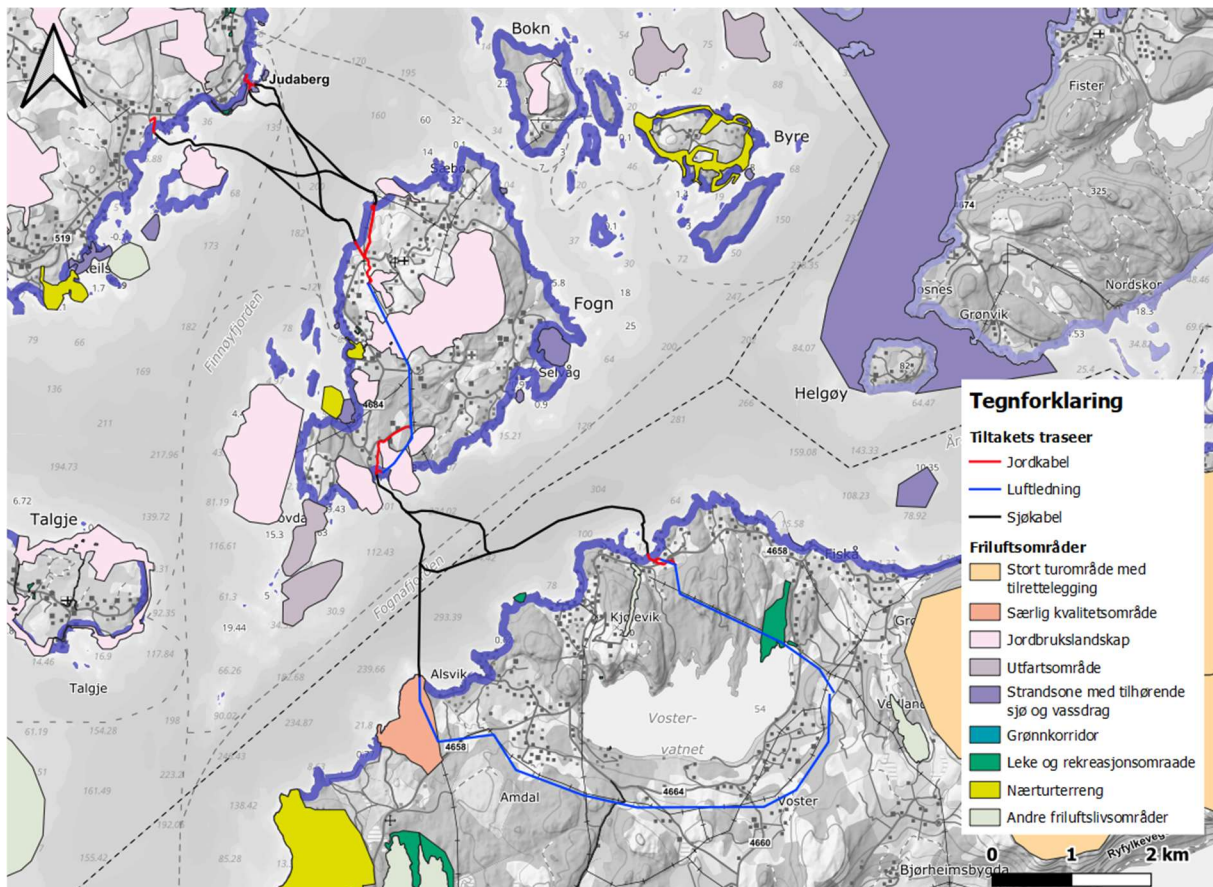
Reiselivsområdene blir ikke videre vurdert enkeltvis da reiselivsområdenes verdi i stor grad overlapper med de verdifulle friluftsområdene i området. Disse omtales i større detalj i neste delkapittel (5.2. Friluftsliv). I tabell 5.1. er en oversikt over de aktuelle reiselivsområdene og friluftslivsområdene de overlapper med, og som de vurderes sammen med.

Tabell 5.1. Reiselivsområder innenfor tiltakets influensområde og overlappende friluftslivsområder.

Reiselivsområde	Reiselivstilbud	Overlappende friluftslivsområder
Utleie på Fogn Øst	Utleie av hytter og leiligheter til firma og private	Selvåg vågen
Ørnareiret	Turmål og dagsturhytte	Peråsen, Ørnakula, Domfjellet
Utsyn Misjonssenter	Overnatting, catering, leir og weekender, kurs-, selskaps- og konferanselokaler	Utsyn Kyst og Utsyn barnehage

5.2 Friluftsliv

Det er kartlagt og registrert en rekke friluftsområder i og ved planlagt tiltak. Enkelte av disse ble kartlagt som regionale friluftsområder i 2004 som del av FINK-planen (Fylkesplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern), mens flesteparten ble kartlagt i 2020 og 2023 da hhv. Stavanger og Strand kommune gjennomførte nye friluftslivskartlegginger i regi Rogaland fylkeskommune (Rogaland Fylkeskommune, 2004; Naturbase). Registrerte og kartlagte friluftsområder i og rundt planlagt tiltak er vist i figur 5.1

Figur 5.1. Kartlagte friluftslivsområder i og rundt tiltaket (etter Miljødirektoratets veileder M-98). De lysegrå stiplede linjene til sjøs viser de mest trafikkerte farledene, som også er viktige ferdselsårer for båter og friluftsliv til sjøs (de mørkere stiplede linjene er kommunegrensene) Kilde: Naturbase og Strand kommune.

I tabell 5.2 gis en mer detaljert beskrivelse av de ulike friluftsområdene som i størst grad blir påvirket av tiltaket. Ytterligere detaljer om de ulike områdene er å finne under friluftsliv i temakart-rogaland.no eller kart.naturbase.no. Et utvalg av friluftsområdene som ligger i influensområdet til tiltaket er vist i figur 5.2 – 5.7, fra Strand, Fogn og Finnøy.

Tabell 5.2. Friluftslivsområder i tiltaksområdet som er kartlagt og verdisatt i 2020 og 2023 av kommunene etter Miljødirektoratets veileder M98. Enkelte friluftsområder er også tidligere kartlagt etter FINK-planen i 2004.

Friluftsområde	Areal (daa)	Områdetype	Kartlagt (år)	Verdi (etter M98)
Veland-Fognafjorden				
Fiskå skogsti	186	Leke- og rekreasjonsområde	2023	Svært viktig
Tangen	5	Leke- og rekreasjonsområde	2023	Viktig
Tursti Ravnås-Vervik	53	Andre friluftsområder	2023	Viktig
Kvamaheivegen	12,8	Utfartsområde	2018	Svært viktig
Ådnahovet med Tøgjevågen	548	Særlig kvalitetsområde (b.la. hjortevald 72)	2023, 2004	Svært viktig
Fogn				
Eikehaugen	238	Jordbrukslandskap	2020	Registrert
Skinnavika	202	Jordbrukslandskap	2020, 2004	Svært viktig
Borgaråsen	78	Jordbrukslandskap	2020	Viktig
Kuneset	12,8	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	2020	Registrert
Selvåg vågen	137,8	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	2020	Viktig
Peråsen, Ørnakula, Domfjellet	1 407	Jordbrukslandskap	2020	Svært viktig
Opsalbakken	77	Jordbrukslandskap	2020,	Viktig
Stavnes	62	Jordbrukslandskap	2020	Viktig
Finnøy				
Fåholmflua/ Fåholmen	26/16	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag / Statlig sikra friluftsområde	2020, 2004	Svært viktig
Utsyn Barnehage	3	Leke og rekreasjonsområde	2020	Svært viktig
Utsyn Kyst	5	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	2020	Registrert
Nådøya - Slottet	207	Jordbrukslandskap	2020	Viktig

I tilknytning til *Utsyn Misjonssenter* finnes registrerte friluftsområder - både leke og rekreasjonsområdet *Utsyn barnehage* og tilgang til strandsonen (*Utsyn Kyst*). Områdene berøres ikke direkte av tiltaket. Utsyn omtales videre som et samlet område, og omfatter misjonssenteret samt de to friluftsområdene.

Flere av traseene krysser strandsonen og sjøområder, hvor det i varierende grad utføres aktiviteter som bading, padling, vannsport, fiske og generell ferdsel med privatbåt. For samtlige overganger mellom land og sjø er generelt friluftsliv i strandsonen og på sjøen inkludert og vurdert. Det er lagt til grunn at dette i hovedsak benyttes av brukere tilknyttet nærmiljøet, og verdisatt deretter.

På nordsiden av Nådøy er det også registrert et friluftslivområde, *Nådøya – Slottet*. Dette berøres ikke direkte med arealbeslag av det sørlige trasealternativet inn til Finnøy (trasealternativ 3), og er et relativt lite bruk turområde som utelukkende nås via privatbåt. Fordi friluftsliv til sjøs i og langs strandsonen også er vurdert i området, anses også potensielle virkninger på området *Nådøya – Slottet* å være dekket.

Figur 4.2. På Tau i Strand kommune ligger Tøgjevågen og Ådnahovet som et tilrettelagt og populært friluftsområde i planteskog, som søndre traséalternativ (trasé 3) går gjennom. Strandsonen ved traseen er lite tilgjengelig eller brukt.

Figur 5.3. På Fiskå i Strand kommune er det friluftslivsområder tilknyttet skogsområdet på nordøstsiden av Vostervannet, som nordre traséalternativ (trasé 2) går gjennom. Stinettverket her krysser viktige naturtyper (1), og går langs eksisterende kraftlinjer og hogstflater (2 og 3). Bilde 4 og 5 viser terrenget fra høydedraget Fiskåsen, som i mindre grad er brukt. På Vervik (6) er planlagt kraftlinjetrasé foreslått som jordkabel gjennom dyrkamarka ned mot Håneset (traséalternativ A1 og A2).

Figur 5.6. På sørsiden av Fogn ligger ei skjermet og tilrettelagt bukt (bilde 1) sør for Låvvika (bilde 2), som nås via sti gjennom naturtyper ved Låvvikmyra. Utkikkspunktet Borgaråsen har utsikt mot eksisterende skogsområder og kraftraseer i vest (bilde 4) og mot havet i sør (bilde 5). Strandsonen langs traséalternativene er forholdsvis bratt, men ved Kobbavika vitnet gjenglemt badeutstyr om aktivitet (bilde 6).

Figur 5.5. Fra høyden på Fogn er det utsikt utover kulturlandskapet i alle himmelretninger (1 og 2). Turen opp til hytta Ørnareiret (2) krysser både skog og åpent hei- og jordbrukslandskap. Krafttraseen krysser stinettet i mer tressatte områder, hvor det også finnes eksisterende kraftilinjer i dag (3). Et tilrettelagt lekeområde for barn er lokalisert nært traseene (4).

Figur 5.6. På nordsiden av Fogn ligger blant annet friluftslivsområdet Stavnes (bilde 1), med kulturminner og spredte trær. Bøvågen utgjør strandsona mellom Stavnes og Bøneset (bilde 2 og 4). Sør for Bøneset mot Bøfossen (bilde 5 og 6) gjør den bratte bergsida strandsona utilgjengelig for ilandstigning. Nordre traséalternativ (D1 og F1) går ut som jordkabel parallelt med eksisterende kraftlinjer (bilde 3 og 4), mens søndre traséalternativ (D2 og F2) går som jordkabel ut mot Bøfossen.

Figur 5.7. Fåholmen på Judaberg (Finnøy) er et populært friluftsområde for lokale. En eksisterende sjøkabel ligger ved planlagt trasé (til venstre).

5.2.1 *Friluftslivets ferdselsårer*

Innenfor influensområdet forekommer det ingen kartlagte turruter eller turstier som ikke alt inngår i kartlagte friluftsområder (UT.no, TellTur, Temakart Rogaland). Det finnes likevel ferdselsårer, både for fritidsbåter, til gåing, jogging eller sykling, som inngår i friluftsområdene eller som følger veinettet. Disse visualiseres i de vedlagte varmekartene til Strava og Marine Traffic. Ferdselsårene ble derfor ikke vurdert separat, og er videre omtalt som del av friluftsområdene de inngår i. Friluftslivets ferdselsårer til sjøs er vurdert inn under friluftsliv tilknyttet strandsonen. Hovedfarled for ferdsel til sjøs vurderes å ikke bli påvirket av tiltaket da traseen krysser disse som sjøkabler.

5.2.2 *Avgrenset influensområde*

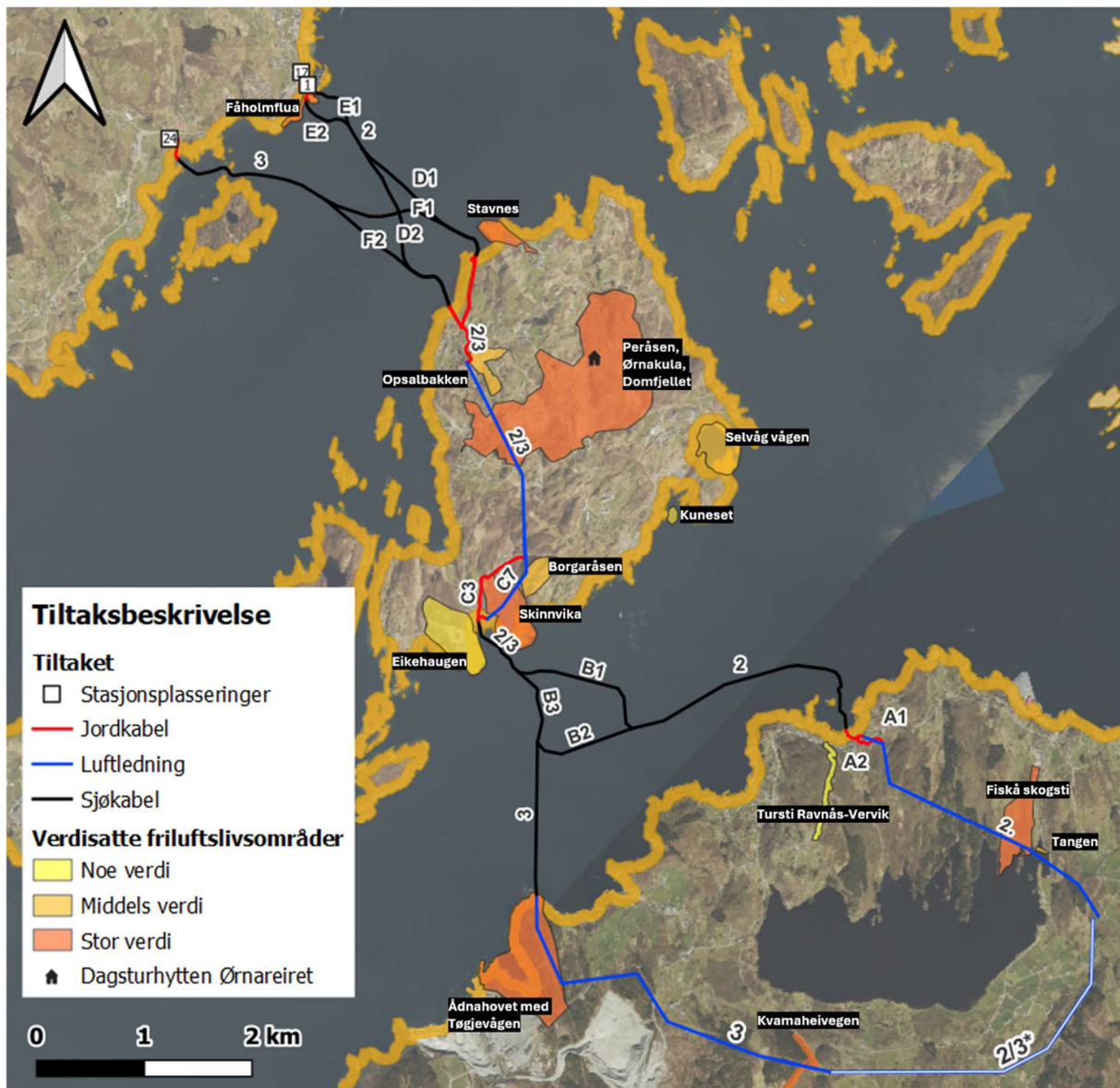
Planlagt tiltak berører flere av de kartlagte friluftsområdene direkte, og en rekke områder vil bli indirekte berørt av tiltaket i form av visuelle endringer. Synligheten til kraftlinjene avhenger av terrenget og vegetasjonen de står på. Tiltaksområdet er kupert, og stedvis godt tresatt. Andre områder er åpne, og tiltaket kan bli synlige fra lang avstand. Tiltaksområdet er imidlertid alt påvirket av menneskelige inngrep, der annen infrastruktur og bebyggelse er synlig i alle himmelretninger. Dette reduserer effekten av tiltakets visuelle endringer noe.

Kvaliteten på friluftslivet er også påvirket av lydbildet, noe et tiltak i varierende grad kan påvirke. I et ellers trafikkert og menneskepåvirket område som her, vil støypåvirkningen fra kraftlinjer i permanent fase være liten.

Med bakgrunn i de overnevnte faktorene er det ikke vurdert som hensiktsmessig å inkludere et spesielt stort influensområde. Friluftsområdene som inkluderes begrenses til de som blir direkte berørt av tiltaket samt enkelte forekomster som vil oppleve spesielt tydelige visuelle endringer. Disse er presentert i tabell 5.3. Dette utelukker derimot ikke påvirkning på andre friluftsområder som har større avstand til tiltaket. Influensområdet vurderes likevel som dekkende for å belyse påvirkning og konsekvens av tiltaket.

5.3 Verdivurdering

For vurdering av verdi er kun områder som anses å kunne bli nevneverdig påvirket av tiltaket tatt med. Dette er primært friluftsområdene som blir direkte berørt av tiltaket samt friluftsområder der tiltaket kan utgjøre et visuelt forstyrrende element sammenlignet med dagens situasjon. I tillegg til de allerede kartlagte friluftslivsområdene og reiselivsområdene som inngår i noen av disse, er strandsonen med tilhørende sjø og vassdrag inkludert. Strandsonen er vesentlig for det lokale friluftslivet samt hytteturisme, til aktiviteter som fiske, sjøsport, padling og båtferdsel.

Figur 5.8. Verdikart over friluftsområder vurdert å bli nevneverdig påvirket av de ulike traséalternativene.

Tabell 5.3. Verdisatte friluftslivsområder etter Miljødirektoratets veileder M-1941 som direkte (eller nært) blir berørt av traséalternativene. Tabellen viser også verdivurderingene gjort av Stavanger og Strand kommune etter M-98 i hhv. 2020 og 2023. Kilde: Naturbase, Strands kommunekart, Temakart Rogaland.

Friluftsområde	Områdetype	Verdi etter M-98	Verdi etter M-1941
Strand			
Fiskå skogsti	Leke- og rekreasjonsområde	Svært viktig	Stor ▲
Tangen	Leke- og rekreasjonsområde	Viktig	Middels ▲
Tursti Ravnås-Vervik	Andre friluftsområder	Viktig	Noe ▲
Kvamaheivegen	Utfartsområde	Svært viktig	Stor ▲
Ådnahovet med Tøggjevågen	Særlig kvalitetsområde (bl.a. jakt - hjortevald 72)	Svært viktig	Stor ▲
Friluftsliv tilknyttet strandsonen	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	-	Middels ▲
Fogn			
Eikehaugen	Jordbrukslandskap	Registrert	Noe ▲
Skinnavika	Jordbrukslandskap	Svært viktig	Stor ▲
Borgaråsen	Jordbrukslandskap	Viktig	Middels ▲
Kuneset	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Registrert	Noe ▲
Selvåg vågen	Lokalt reiseliv og friluftsliv i strandsone	Viktig	Middels ▲
Peråsen, Ørnakula, Domfjellet	Jordbrukslandskap, turmål og dagshytten Ørnareiret	Svært viktig	Stor ▲
Opsalbakken	Jordbrukslandskap	Viktig	Middels ▲
Stavnes	Jordbrukslandskap	Viktig	Middels ▲
Friluftsliv tilknyttet strandsonen	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	-	Middels ▲
Finnøy			
Fåholmflua/ Fåholmen	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag / Statlig sikra friluftsområde	Svært viktig	Stor ▲
Utsyn	Reiseliv, strandsone med tilhørende sjø og vassdrag, leke- og rekreasjonsområde	-	Stor ▲
Friluftsliv tilknyttet øvrig strandsone (Judaberg - Reilstad)	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	-	Middels ▲

6 PÅVIRKNING

Under vurdering av påvirkning er det først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes (Miljødirektoratet 2023, M-1941). Midlertidig påvirkning skal kun beskrives ved behov. For enkelte friluftsområder kan den midlertidige forstyrrelsen anleggsarbeidet utgjør ha en viss betydning. Konsekvensen på anleggsfasen vil derfor belyses både i tekst og under avbøtende tiltak. Ellers vil det primært være tiltakets permanente påvirkning på friluftsområdenes attraktivitet, arealbeslag, tilgjengelighet, forurensing (visuelle forstyrrelser, lydbilde m.m.) og områdets funksjon som vil bli vurdert.

Det vil forekomme en overgangsperiode der eksisterende kraftledning på 50 kV og ny kraftledning på 132 kV går parallelt. Denne perioden er anslått å vare frem til 2030, men kan bli noe lenger. De visuelle forstyrrelsene tiltaket medfører vil være større i denne perioden da to klausuleringsbelter og to luftlinjetraseer vil krysse influensområdet i denne fasen. Eksisterende kraftledning er imidlertid planlagt fjernet, når ny 132 kV kraftledning til Nordbø (Rennesøy) er bygget, og Finnøy kan forsynes fra Krossberg/Stølheia (Stavanger) i tillegg til fra Dalen (strand). Ved vurdering av den permanente fasen vurderes derfor kun påvirkningene av den nye kraftledningen etter at den eksisterende ledningen er fjernet. Det understrekes imidlertid at ny kraftlinje vil være større enn eksisterende 50 kV linje. Der kraftledningen planlegges som jordkabel i stedet for dagens luftledning vil dette generelt ha en positiv innvirkning på friluftsområdenes visuelle kvaliteter, men der 50 kV ledningen erstattes med 132 kV luftledning vil den nye ledningen være mer visuelt fremtredende og ha en større negativ effekt enn dagens luftlinje.

6.1 Nullalternativet

Nullalternativet defineres som sannsynlig utvikling i området dersom tiltaket ikke gjennomføres. Nordmarka steinbrudd er et masseuttak med en endelig vedtatt reguleringsplan. For friluftsliv og reiseliv vil ikke steinbruddet medføre betydelige endringer. Nullalternativet medfører liten grad av endring fra dagens situasjon.

6.2 Påvirkninger i anleggsfasen

6.2.1 Kraftlinjer i anleggsfasen

Tiltaket vil i størst grad påvirke friluftslivet i anleggsfasen. Under etablering av kraftlinjene og/eller transformatorstasjonene vil det være en kombinasjon av maskinstøy fra avskoging, massetransport, tilførsel av material og montering/bygging. Dette innebærer både motorsagstøy og/eller skogsmaskiner, helikoptertransport og/eller bakkekjørende kjøretøy.

Foruten støy vil visuelle virkninger fra anleggsområdene og klausuleringsbeltet redusere attraktiviteten i anleggsperioden samt i gjengroingsfasen etterpå – til vegetasjonen er blitt reetablert. Denne virkningen vil avhenge av når på året anleggsarbeidet gjennomføres, og være mest fremtredende det første året. Likevel kan den naturlige suksessen i klausuleringsbeltet i spesielt skogsområder være synlig i flere år.

Anleggsfasen kan også medføre at riggområder etableres, og dermed gjøre arealbeslag i friluftslivsområdene.

Tilgjengeligheten må også forventes å bli noe redusert, der adkomsten til enkelte friluftsområder blir vanskeligere og enkelte stier i friluftsområdene kan bli stengt i anleggsfasen. Denne virkningen vil være nokså kortvarig, og kan reduseres ved avbøtende tiltak og tilrettelegging.

Anleggsarbeidet vil foruten støy også medføre noe forurensning i form av støv og økt avrenning fra aktiviteter som avskoging, massetransport og betongarbeid. Avbøtende tiltak for å forhindre avrenning til nærliggende vannveier kan redusere denne virkningen.

Følgende friluftslivsområder vurderes å være mest sårbare for negativ påvirkning fra etableringen av kraftlinjer i anleggsfasen:

- Ådnahovet/Tøgievågen – tilsvarende *Forringet*
- Fiskå skogssti og Tangen Vostervannet – tilsvarende *Sterkt forringet* da deler av området antas å bli utilgjengelig og sterkt støypåvirket for en kort periode
- Borgaråsen – tilsvarende *Forringet* da attraktiviteten reduseres
- Skinnavika - tilsvarende *Forringet* fra redusert attraktivitet
- Peråsen, Ørnakula, Domfjellet – tilsvarende *Forringet* fra redusert attraktivitet og potensielt redusert tilgjengelighet på enkelte stier
- Fåholmflua – tilsvarende *Forringet/Sterkt forringet* fra redusert attraktivitet og potensielt redusert tilgjengelighet.

6.2.2 Transformatorstasjoner i anleggsfasen

De to alternative transformatorstasjonene på Judaberg (alternativ 1 og 17) er lokalisert med 50-180 meters avstand til Fåholmflua og Fåholmen. Bygging av disse to transformatorstasjonene forventes å medføre *Noe forringet* attraktivitet og økt støyforurensning i anleggsfasen på Fåholmflua/Fåholmen inklusivt tilhørende strandlinje.

Det sørligste transformatorstasjonsalternativet (24) ved Søylå vil i størst grad påvirke generelt friluftsliv tilknyttet strandsonen i Nådsundet fra støy. Påvirkningen vurderes å være i nedre sjiktet av *Noe forringet*, da området ikke er innenfor noen kartlagte friluftsområder.

Videre ligger Utsyn mellom de alternative lokaliseringene, og kan potensielt påvirkes av noe økt støy fra anleggsarbeidet for alle de tre alternativene.

6.3 Påvirkninger i permanent fase

6.3.1 Kraftlinjer i permanent fase

Tiltaket vil medføre redusert attraktivitet i form av visuelle endringer fra mastene og kraftlinjene. Ettersom tiltaksområdet i stor grad er preget av flere menneskelige inngrep, deriblant eksisterende 50 kV luftlinjer, vil den visuelle påvirkningen oppfattes som mindre inngripende enn om kraftlinjene krysser et ellers urørt naturområde. Attraktiviteten av friluftsområdene vil likevel kunne bli noe redusert.

Vurderingene av tiltakets permanente virkninger på reiselivs- og friluftslivssopplevelser spenner fra påvirkningsgrad *Forringet* til *Ubetydelig endring*, slik tabellen under viser.

Tabell 6.1. Vurdert påvirkning på friluftslivsområder i tiltaksområdet.

Friluftsområde	Primær påvirkningsfaktorer	Påvirkning
Veland-Fognafjorden		
Fiskå skogsti	Noe arealbeslag og visuell forstyrrelse av luftlinje 2.	Noe forringet ▲
Tangen	Noe visuell forstyrrelse av luftlinje 2.	Noe forringet ▲
Tursti Ravnås-Vervik	Mulig noe visuelt forstyrret av luftlinje 2 samt klausuleringsbelte til jordkabel A1 og A2.	Ubetydelig (mot noe) ▲
Kvamaheivegen	Visuell forstyrrelse av luftlinje 3 som krysser turruten. Luftlinjen vil være større enn den som krysser turruten i dag.	Noe forringet ▲
Ådnahovet med Tøgevangen	Arealbeslag og visuell forstyrrelse av luftlinje 3 vil forekomme, disse er større enn dagens forstyrrelser.	Noe forringet ▲
Friluftsliv tilknyttet strandsonen	Overgang fra sjøkabel til luftlinje kan virke noe visuelt forstyrrende, klausuleringsbelte til jordkabel og luftlinje kan og virke noe visuelt forstyrrende.	Noe forringet ▲
Fogn		
Eikehaugen	Noe visuelle forstyrrelser av luftlinje C7.	Noe forringet ▲
Skinnavika	Betydelig arealbeslag og redusert attraktivitet av luftlinje C7.	Forringet ▲
Borgaråsen	Noe arealbeslag og visuelle forstyrrelser av C7.	Noe forringet ▲
Kuneset	Tiltaket vil ikke påvirke dette friluftslivsområdet	Ubetydelig ▲
Selvåg vågen	Tiltaket vil ikke påvirke dette friluftslivs- og reiselivsområdet.	Ubetydelig ▲
Peråsen, Ørnakula, Domfjellet	Noe arealbeslag og visuelle forstyrrelser av luftlinje 2/3.	Noe forringet ▲
Opsalbakken	Noe arealbeslag som følge av klausuleringsbeltet til jordkabel 2/3, noe visuelle forstyrrelser av luftlinje 2/3.	Noe forringet ▲
Stavnes	Noe visuelle forstyrrelser av klausuleringsbelte til jordkabel D1/F1.	Noe forringet ▲
Friluftsliv tilknyttet strandsonen	Tiltaket vil ikke påvirke dette friluftslivsområdet ved driftsfasen.	Ubetydelig ▲
Finnøy		
Fåholmflua/ Fåholmen	Overgang fra sjøkabel til jordkabel går gjennom friluftsområdet og klausuleringsbeltet kan virke visuelt forstyrrende.	Noe forringet ▲
Utsyn*	Tiltaket vil ikke påvirke dette friluftslivsområdet.	Ubetydelig ▲
Friluftsliv tilknyttet øvrig strandsonen	Tiltaket vil ikke påvirke dette friluftslivsområdet ved driftsfasen.	Ubetydelig ▲

* inkluderer friluftsområdet Utsyn kyst og Utsyn barnehage

Den visuelle virkningen fra kraftlinjer påvirkes av mange faktorer, som terrengkoter, avstand, himmelretning og type vegetasjon. Gjennom skogsområder kan klausuleringsbeltet utgjøre et visuelt forstyrrende element fra visse synsvinkler, samtidig som tresetting langs master og kraftlinjer vil gjøre de mindre tydelige fra siden. I åpne jordbruksområder kan kraftlinjene være mer synlige fra flere himmelretninger. Videre kan det i åpent terreng være vanskeligere å se inngrepet fra avstand enn om en ser direkte på et klausuleringsbelte gjennom skog.

Eksempelvis er det på ytterliggende deler av Ådnahovet begrenset utsikt til sjøen fra den svært tettvokste planteskogen. Et økt klausuleringsbelte kan gi en positiv visuell endring i den nordlige delen av friluftsområdet med bedre utsikt til sjøen, men vil samtidig virke negativ for den sørlige delen der traseen krysser godt brukte turstier. Påvirkningsgraden er vurdert til øvre del av *Noe forringet* for Ådnahovet ved valg av traséalternativ 3.

Mastehøyden kan og påvirke synligheten til kraftledningene. På strekningen Veland-Varland er kraftledningen planlagt som dobbeltkurs gitt traséalternativ 3 og som enkeltkurs gitt traséalternativ 2. Dobbeltkursmastene er i gjennomsnitt 6 meter høyere enn enkeltkursmastene. Ved traséalternativ 3 vil kraftledningen derfor være noe mer synlig over lengre distanser på dette strekket enn ved valg av traséalternativ 2. Forskjellene på de visuelle forstyrrelsene disse kraftledningene medfører for friluftslivet er imidlertid ikke vurdert å være spesielt store. Videre vil ingen friluftslivsområder bli direkte berørt av kraftledningene på strekket Veland – Varland og dette strekket vurderes derfor ikke å være spesielt avgjørende for dette fagtemaet.

- Ved valg av traséalternativ 3 unngår ein kraftledning på strekninga Veland-Vervik.
- Nullalternativet er dagens situasjon, med kraftledning gjennom Ådnahovet og over Kvamaheivegen. Vurdert opp mot nullalternativet vurderes alternativ 3 som et bedre alternativ enn alternativ 2 som vil krysse friluftsområder som ikke allerede er påvirket av kraftledninger (men eksisterende 22 kV)
-

På Fogn vil luftlinje C7 gå tvers gjennom friluftsområdet Skinnvika. Dette friluftsområdet er ikke tidligere preget av menneskelige inngrep, og klausuleringsbeltet og den visuelle forstyrrelsen luftlinje C7 vil utgjøre medfører betydelige negative påvirkninger for friluftsområdet. Skinnvika er tresatt med flere hule eiketrær og hogst av denne skogen vil ødelegge naturopplevelsene langs stien i dette friluftsområdet. Gitt den store effekten en luftlinje vil ha på opplevelseskvalitetene i dette området er påvirkningsgraden av traséalternativ C7 vurdert til *Forringet*.

Fåholmflua på Finnøy er ett statlig sikra friluftsområde (under navn Faahagen) som berøres direkte av traséalternativ E2. Kraftledningen er her planlagt som jordkabel hvilket medfører mindre forstyrrelser på området i driftsfasen enn en luftledning ville gjort. Påvirkningsgraden er derfor vurdert til nedre del av *Noe forringet*.

Foruten enkelte arealbeslag og visuelle forstyrrelser vurderes øvrige kriterier for vurdering av påvirkning til påvirkningsgrad *Ubetydelig*. Kraftlinjene har et lite arealbeslag, men kan medføre en liten reduksjon i areal eller tilgjengelighet. Tiltaket vurderes imidlertid ikke å redusere arealene til friluftsområdene nevneverdig eller adkomstene til disse. En liten støyøkning kan

oppleves ved kryssing under kraftlinjene, men virkningen vil være lokal. Det forventes ellers ikke forurensning i form av støv eller avrenning. Funksjonen til friluftslivsområdene forventes å bli uendret.

For reiselivet vurderes ikke lokalt bygdeliv tilknyttet tettstedene å bli nevneverdig påvirket av tiltaket. I permanent fase vurderes ikke opplevelseskvaliteten eller brukerfrekvensen på reiser til Selvåg og Utsyn Misjonssenter å bli forringet. Påvirkningsgraden på lokalt reiseliv vurderes å bli *Ubetydelig*.

6.3.2 Transformatorstasjoner i permanent fase

Transformatorstasjonen er planlagt i alt bebygde områder og alternativene påvirker ingen friluftsområder med fysisk arealbeslag. Påvirkning i driftsfasen er i størst grad knyttet til indirekte virkninger fra støy og attraktivitet.

To av tre alternative transformatorstasjoner på Finnøy ligger på Judaberg (alternativ 1 og 17), med 50-180 meters avstand til Fåholmflua og Fåholmen. Fåholmen utgjør en del av småbåthavna, som fungerer som utfartsområde for lokalt friluftsliv til sjøs. Disse transformatorstasjonene forventes å medføre en liten reduksjon i attraktivitet fra visuelle virkninger og en liten økning i generelt støynivå, tilsvarende øvre sjiktet av *Ubetydelig* påvirkning. Stasjonsalternativ 17 vurderes som noe bedre enn alternativ 1, da dette alternativet er noe lenger unna Fåholmflua og Fåholmen enn alternativ 1.

Transformatorstasjonen ved Søyilå (alternativ 24) vurderes å påvirke friluftslivet i nærområdet Nådsundet samt Utsyn tilsvarende *Ubetydelig*.

7 KONSEKVENSER

7.1 Nullalternativet

Nullalternativet er ingen endring fra dagens situasjon og har derfor ingen konsekvens for friluftsliv.

7.2 Tiltakets konsekvenser

Konsekvensen for friluftslivsområdene varierer fra *Ubetydelig* til *Betydelig konsekvens*, med overvekt av *Noe konsekvens*. Elleve av de vurderte områdene har fått konsekvensgrad *Noe konsekvens*, mens ett har fått konsekvensgraden *Betydelig konsekvens*, og fire *Ubetydelig konsekvens*. I tabell 7.1 er konsekvensen utledet ved at verdi og påvirkning er sammenholdt i hht. figur 3.3. Konsekvensen er basert på det traséalternativet som har størst påvirkning på hvert friluftsliv- og reiselivsområde. Den samlede konsekvensen for tiltaket, uavhengig av alternativ, er derfor vurdert til *Noe konsekvens*.

Tabell 7.1. Sammenstilling av verdi, påvirkning og utledning av konsekvenser for friluftsliv.

Friluftsområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Veland-Fognafjorden			
Fiskå skogsti	Stor ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Tangen	Middels ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Tursti Ravnås-Vervik	Noe ▲	Ubetydelig (mot noe) ▲	Ubetydelig (0)
Kvamaheivegen	Stor ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Ådnahovet med Tøgjevågen	Stor ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Friluftsliv tilknyttet strandsonen	Middels ▲	Ubetydelig ▲	Ubetydelig (0)
Fogn			
Eikehaugen	Noe ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Skinnavika	Stor ▲	Forringet ▲	Betydelig konsekvens (- -)
Borgaråsen	Middels ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Kuneset	Noe ▲	Ubetydelig ▲	Ubetydelig (0)
Selvåg vågen	Middels ▲	Ubetydelig ▲	Ubetydelig (0)
Peråsen, Ørnakula, Domfjellet	Stor ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Opsalbakken	Middels ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Stavnes	Middels ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Friluftsliv tilknyttet strandsonen	Middels ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Finnøy			
Fåholmflua/ Fåholmen	Stor ▲	Noe forringet ▲	Noe konsekvens (-)
Utsyn	Stor ▲	Ubetydelig ▲	Ubetydelig (0)
Friluftsliv tilknyttet øvrig strandsone	Middels ▲	Ubetydelig ▲	Ubetydelig (0)
Samlet vurdering			Noe konsekvens

7.2.1 Konsekvenser for reiselivet

Tiltaket vurderes ikke å være i direkte konflikt med målene for lokalt reiseliv, og forventes ikke å påvirke tilbudene som finnes i bransjer som overnatting, servering, aktiviteter og kultur, transport eller formidling (Reiselivsplan for Strand kommune og Stavanger kommunes Næringsstrategi 2021-2030). Beskrevne konsekvenser under friluftsliv vurderes i hovedsak å gjelde lokalbefolkningen som benytter reisemålene gjennom hele året. Norske feriereisende og utenlandske gjester kan også påvirkes, men i størst grad om anleggsarbeidet gjennomføres i hovedsesongen for turisme (sommerhalvåret).

7.3 Rangering av traséalternativer

Ved rangeringen av traséalternativene er det i hovedsak den visuelle virkningen som er styrende. Der kraftlinjene er plassert i søkk, omkranset av bergknauser eller skog, vil den visuelle virkningen være mindre enn der traseene følger høydedrag. Det er også lagt vekt på om kraftlinjene danner nye forstyrrende elementer i ellers urørte friluftsområder, eller om de følger eksisterende kraftlinjetraseer.

En nummerert rangering av de ulike traséalternativene er gitt i tabell 7.2 der 1 er det beste traséalternativet og høyere nummerering viser til mer konsekvensfylte traséalternativer for fagtemaet. Det understrekes her at rangeringen kun kan ses i sammenheng med traséalternativene som vurderes opp mot hverandre. For eksempel er ikke rangeringen av traséalternativ A1 som et bedre alternativ enn A2 like avgjørende som rangeringen av traséalternativ C3 som et bedre alternativ enn C7. Konsekvensene for friluftslivet vil her være betydelig større ved traséalternativ C7 enn ved traséalternativ A2.

For strekningen Veland-Fogna fjorden er traséalternativ 2 rangert som et bedre alternativ enn traséalternativ 3. Dette kommer primært av at traséalternativ 3 vil berøre friluftsområder av større verdi enn traséalternativ 2. Ved valg av traséalternativ 3 vil det også etableres dobbeltkurs på strekningen Veland – Varland. Dette vil utgjøre et noe større visuelt forstyrrende element enn ved enkeltkurs som vil etableres på dette strekket dersom traséalternativ 2 velges. Den samlede konsekvensen for de to traséalternativene er imidlertid ganske like for dette fagtemaet, og alternativ 2 er kun vurdert som marginalt bedre enn traséalternativ 3. Ved valg av disse traséalternativene bør derfor andre fagtemaer legges sterkere til grunn.

Tabell 7.2. Rangering av de ulike traséalternativenes konsekvens for friluftsliv og reiseliv. Rangeringen er nummerert, 1 viser til det beste traséalternativet og høyere nummerering viser til mer konsekvensfylte traséalternativer. Sjøkabeltraseene er ikke vurdert da de ikke anses å påvirke dette fagtema.

Lokasjon	Traséalternativ	Delstrekk-alternativer	Påvirkede friluftslivsforekomster	Rangering: delstrekk-alternativer	Begrunnelse	Rangering: trasé-alternativer	Begrunnelse
Veland-Fognafjorden							
Nord for Vostervatnet	2 (med enkeltkurs Veland - Varland)	A1	Fiskå skogsti, Tangen, Tursti Ravnås-Vervik og Friluftsliv tilknyttet strandsonen	2	Luftlinje over lengre strekk vil være mer visuelt forstyrrende.	1	Traséalternativet vil påvirke to friluftslivsområder der en er gitt Stor verdi og den andre Middels verdi. Konsekvensen for begge er vurdert til <i>Noe konsekvens</i> . Enkeltkurs er mindre visuelt forstyrrende enn dobbeltkurs.
		A2	Fiskå skogsti, Tangen, Tursti Ravnås-Vervik og Friluftsliv tilknyttet strandsonen	1	Jordkabel over lengre strekk vil være mindre visuelt forstyrrende.		
Sør for Vostervatnet	3 (med dobbeltkurs Veland-Varland)		Ådnahovet med Tøgjevågen, Kvamaheivegen og Friluftsliv tilknyttet strandsonen			2	Traséalternativet vil påvirker to friluftslivsområder som er gitt Stor verdi. Konsekvensen for begge er vurdert til <i>Noe konsekvens</i> .
Fogn							
Fogn sør		C3	Eikehaugen, Skinnvika, Borgaråsen og Friluftsliv tilknyttet strandsonen	1	Jordkabelen vil være mindre visuelt forstyrrende og traséen medfører mindre arealbeslag av friluftsområdet Skinnvika		
		C7	Eikehaugen, Skinnvika, Borgaråsen og Friluftsliv tilknyttet strandsonen	2	Luftledningen vil være en større visuell forstyrrelse for flere friluftslivsområder. Skinnvika er ikke tidligere påvirket av menneskelige inngrep og alternativ C7 vil utgjøre et betydelig inngrep tvers gjennom hele friluftslivsområdet. Friluftsområdet har Stor verdi og konsekvensen for området er vurdert til <i>Betydelig konsekvens</i> .		
Fogn nord		D1/F1	Stavnes og Friluftsliv tilknyttet strandsonen	2	Jordkabeltraseen er lengre og går nærmere friluftsområdet Stavnes. Klausuleringsbeltet kan utgjør en viss visuell forstyrrelse		
		D2/F2	Stavnes og Friluftsliv tilknyttet strandsonen	1	Jordkabeltraseen er kortere og går lenger unna friluftsområdet Stavnes. Klausuleringsbeltet vil trolig ikke være synlig fra Stavnes.		
Finnøy							
Fåholmen	2	E1	Fåholmflua/ Fåholmen, Utsyn og Friluftsliv tilknyttet strandsonen			1	Traseen går primært gjennom områder som alt er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet
		E2	Fåholmflua/ Fåholmen, Utsyn og Friluftsliv tilknyttet strandsonen			3	Traseen går gjennom deler av Fåholmflua som er et vernet friluftslivsområde
Nådå	3		Friluftsliv tilknyttet strandsonen			2	Traseen går gjennom et godt område for friluftsliv ved strandsonen, men dette er ikke et kartlagt eller vernet friluftslivsområde

7.3.1 Rangering av trasékombinasjoner

For dette fagtema er enkelte strekk mer avgjørende enn andre. Selv om A2 er rangert som bedre enn A1, er forskjellen mellom de to liten. For delstrekk C er imidlertid forskjellen stor, og C7 vil medføre betydelig større konsekvens for friluftslivet enn C3. Vurderinger som dette er del av grunnlaget for rangeringen av de ønskede trasékombinasjonene gitt i tabell 7.2.

Tabell 7.2. Nummerert rangering av ønskede trasékombinasjoner der 1 er den beste trasékombinasjonen og høyere nummerering viser til mer konsekvensfylte trasékombinasjoner for fagtemaet. Der det ikke har noe å si for fagtemaet er rangeringen gitt lik verdi.

Alternativenes ID	Trasékombinasjon	Rangering
13	2+A1+2+B2+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2	1
229	3+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2	2
37	2+A1+2+B2+B3+2/3+C7+2/3+D1+2+E1+2	3
91	2+A1+2+B1+2/3+C7+2/3+D1+2+E1+2	3
255	3+B3+2/3+C7+2/3+D2+2+E1+2	4
253	3+B3+2/3+C7+2/3+D1+2+E1+2	5
257	3+B3+2/3+C7+2/3+F1+3.	6

Av de utvalgte trasékombinasjonene er alternativ 13 det minst konfliktfulle for dette fagtemaet: 2+A1+2+B2+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2. Det påpekes imidlertid at trasékombinasjonen kun vurderes som marginalt bedre enn trasékombinasjon 229. Dette kommer av at det kun er traséalternativene på strekningen Veland-Fognafjorden som skiller disse trasékombinasjonene på land. På dette strekket er traséalternativ 2 kun vurdert som marginalt bedre enn alternativ 3.

Det er traséalternativ C3 som er den mest avgjørende faktoren i rangeringen av traséalternativer ettersom alternativ C7 utgjør en *Betydelig konsekvens* for friluftslivsområdet Skinnvika. Alle trasékombinasjoner som inkluderer traséalternativ C7 vil derfor få *Betydelig konsekvens* for dette friluftsområdet, mens trasékombinasjoner som inkluderer traséalternativ C3 kun får konsekvensgraden *Noe negativ konsekvens* for friluftsområdet.

8 AVBØTENDE TILTAK

I tillegg til tiltakene som er sikret i planen (i plankart og bestemmelser) er det vurdert om andre tiltak kan unngå, begrense, istandsette og om mulig kompensere negative virkninger for friluftslivet, både i anleggs- og permanent fase.

Usikkerheten tilknyttet gjennomføringsevnen til de avbøtende tiltakene er vurdert ut fra om det er økonomisk og teknisk mulig å gjennomføre de foreslåtte avbøtende tiltakene.

8.1 Anleggsfase

Anleggsarbeidet vil kunne medføre sjenerende støy, slik at berørte områder i perioder vil være mindre egnet for friluftslivsbruk. Videre vil anleggsarbeidet kunne legge noen midlertidige begrensninger på ferdsel. Selv om arbeidet vil pågå i en begrenset periode, og friluftsliv stort sett vil kunne praktiseres som før, anbefales det å gjennomføre følgende avbøtende tiltak:

1. Tilpasse når anleggsarbeidet gjennomføres
 - Unngå støyende arbeid på ettermiddager, helger og ferier. Støyende aktiviteter som motorsagstøy, skogsmaskiner, helikoptertransport og/eller bakkekjørende kjøretøy vil påvirke friluftslivet på populære utfartssteder mest i helger.
 - For traséalternativ 3 på Strand kan med fordel anleggsvirksomheten gjennomføres utenfor jaktperioden, for å utelukke forstyrrelser av jakten tilknyttet vald 72.
2. Redusere terrenginngrep
 - Holde bredden på klausuleringsbeltet gjennom skog til et minimum
 - Plassere riggområder med forsiktighet i terrenget
 - Sikre aktiviteten tilknyttet anleggsfasen ikke medfører varige endringer på naturforholdene og vegetasjonen i terrenget – eksempelvis fra planering til riggområder, kjøreskader eller avrenning fra åpne masser eller betong.
3. Ivareta tilgjengeligheten i berørte friluftsområder
 - Spesielt for de mye brukte friluftsområdene Ådnahovet/Tøggjevågen (stinett), Fiskå skogssti, området Peråsen, Ørnakula og Domfjellet samt Fåholmflua.
 - Også Borgaråsen og Skinnvika kan få redusert tilgjengelighet om anleggsarbeidet blir langvarig og går over den mest aktive sesongen for friluftsliv (sommerhalvåret).
 - For strandsonen og tilhørende sjø bør spesielt søndre alternativ på Finnøy gjennomføres så kortvarig som mulig øst for Urholmen, slik at båttrafikken og friluftslivet i området kan passere fartøyet som legger ned sjøkabel.

8.2 Permanent fase

For permanent fase er det valget av traseene som utgjør det største avbøtende tiltaket. Gitt alle mulige trasékombinasjoner er den beste kombinasjonen for dette fagtemaet trasékombinasjon 13: 2+A1+2+B2+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2 til transformatorstasjon alternativ 17. Dette er det minst konfliktfulle for dette fagtemaet, men kun marginalt bedre enn trasékombinasjon 229: 3+B3+2/3+C3+2/3+D1+2+E1+2. Det er spesielt valg av C3 over C7 som utgjør det største avbøtende tiltaket. Generelt vil jordkabler ha mindre negativ effekt på både reiselivet og friluftslivet enn luftledninger. Et avbøtende tiltak vil derfor være å legge så mye som mulig av kraftledningen som jordkabel.

9 REFERANSER

9.1 Skriftlige

Lovdata 1957. Friluftsloven. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1957-06-28-16>

Miljødirektoratet 2014. Veileder M98. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder
Regjeringen. Stortingsmelding om friluftsliv (Meld.St. nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv –
Natur som kilde til helse og livskvalitet.

Miljødirektoratet 2019. Plan for friluftslivets ferdselsårer. Veileder M-1292 | 2019.
Miljødirektoratet i samarbeid med Salten friluftsråd.

Miljødirektoratet 2021, oppdatert i 2023. Konsekvensutredninger for klima og miljø. Veileder
M-1941. <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/friluftsliv/>

Rogaland Fylkeskommune 2004. Fylkesdelplan for Friluftsliv, Idrett, Naturvern og Kulturvern
(FINK) fra 2004.

Rogaland Fylkeskommune. 2017. UTE i Rogaland. Regionalplan for friluftsliv og
naturforvaltning, 2017-2024.

Stavanger kommune. 2021. Næringsstrategi 2021-2030.
https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/naring-og-arbeidsliv/ny-naringsstrategi/stavanger-kommune_naringsstrategi-2020-2030.pdf

Statens Vegvesen 2018. Konsekvensanalyser – Håndbok V712.

Strand kommune. 2023. Reiselivsplan for Strand kommune.
<https://www.strand.kommune.no/tjenester/arbeid-og-naring/naringsutvikling/reiselivsplan/reiselivsplan-strategi/>

Tjøstheim, A., Helland, G. og Førland, O. 2011. Naturen i Strand. Strand fotoklubb.

9.2 Nettsider

Airbnb. Hel(t) gjestehus i Fogn, Norge.
https://www.airbnb.no/rooms/1114300924678021037?check_in=2024-04-24&check_out=2024-04-25&guests=1&adults=1&s=67&unique_share_id=7767fdaf-772b-4bde-b460-a3970f51ab51

Barnetråkk. <https://www.barnetrakk.no/kart/#map=3.653155263589785/400000/7334000/>

Dykking i Stavanger området.

<https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1E9LUfVUm-z1NL25ou-JZielVTz8&hl=en&ll=59.02450089936624%2C6.056170499999984&z=11>

Finn.no. Hytte m/båt i sjøkanten på Fogn. Reise, Feriehjem og hytter til leie.

<https://www.finn.no/343577855> . Sist oppdatert 11.03.24.

Global Maritime Traffic Density Service (GMTDS),

[https://globalmaritimetraffic.org/gmtlds.html?\\$root.map.zoom=7&\\$root.map.center={%22lat%22:58.58543569119917,%22lng%22:7.855224609375}&\\$root.projectionSelect=%22EPSG:3857%22](https://globalmaritimetraffic.org/gmtlds.html?$root.map.zoom=7&$root.map.center={%22lat%22:58.58543569119917,%22lng%22:7.855224609375}&$root.projectionSelect=%22EPSG:3857%22)

Google maps, Overnatting.

<https://www.google.com/maps/search/overnatting/@59.1155729,5.878151,13z/data=!3m1!4b1?entry=ttuhttps://kommunekart.com/klient/strand/friluftsliv>

Kystverket, <https://kart.kystverket.no>

Miljødirektoratet, Naturbase kart.

<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

Opplev Ryfylke. <https://ryfylke.no/opplev-ryfylke/>

Statistisk sentralbyrå. Strandsoner, 2022. <https://kart.ssb.no/natur-og-miljo>

Stolpejakten, Områdeoversikt, 2024. <https://stolpejakten.no/omraader>

Strava Global Heatmap. <https://www.strava.com/maps/global-heatmap>

Temakart Rogaland, <https://www.temakart-rogaland.no/>

Trimpoeng-applikasjonen

Turistforeningens karttjeneste, UT.no: <https://ut.no/turforslag/116605>

Turorientering. <https://www.turorientering.no/next/p/56693/hjem>

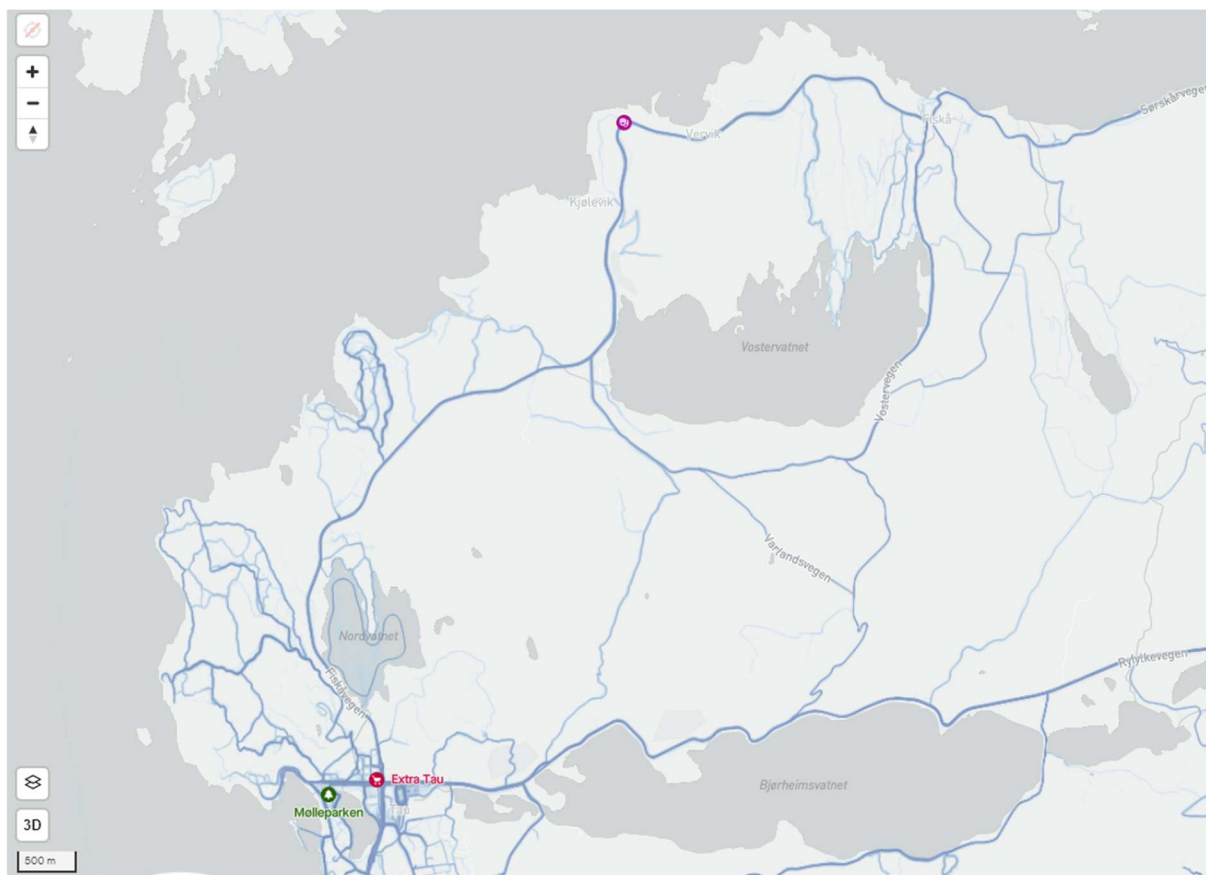
Utsyn Misjonssenter. <https://utsynmisjonssenter.no/>

9.3 Andre

Annette Hetlelid, Fagleder park- og grønt, Strand kommune 23.08.23.

Trond Leirflåt, Fagansvarlig landbruk, Strand kommune. 23.01.24

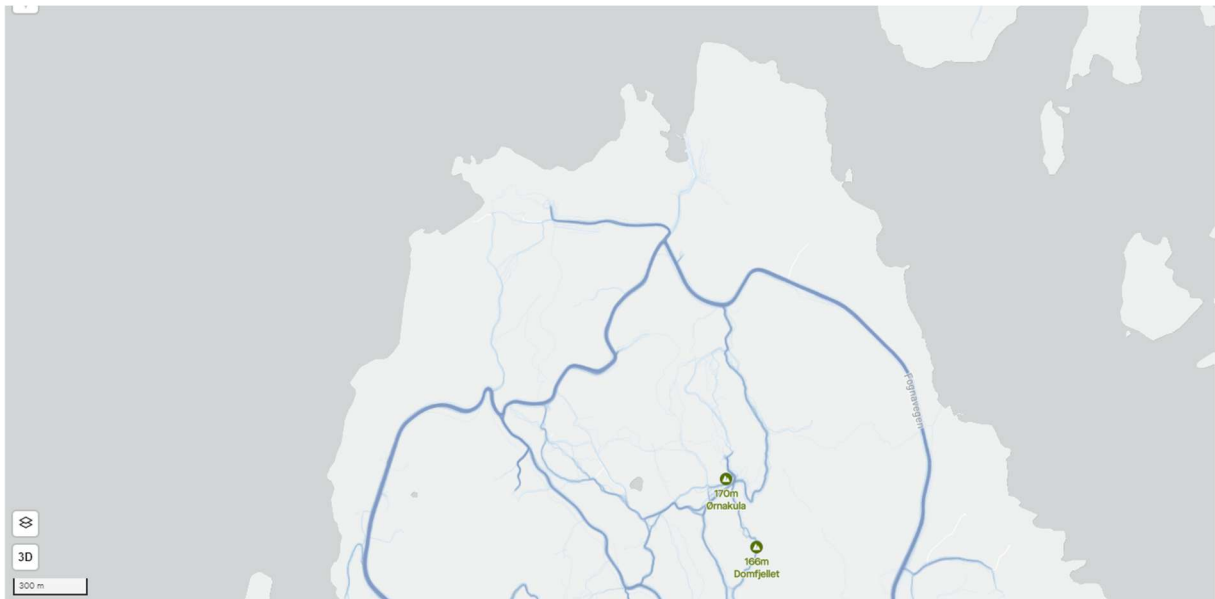
VEDLEGG - FERDSELSÅRER

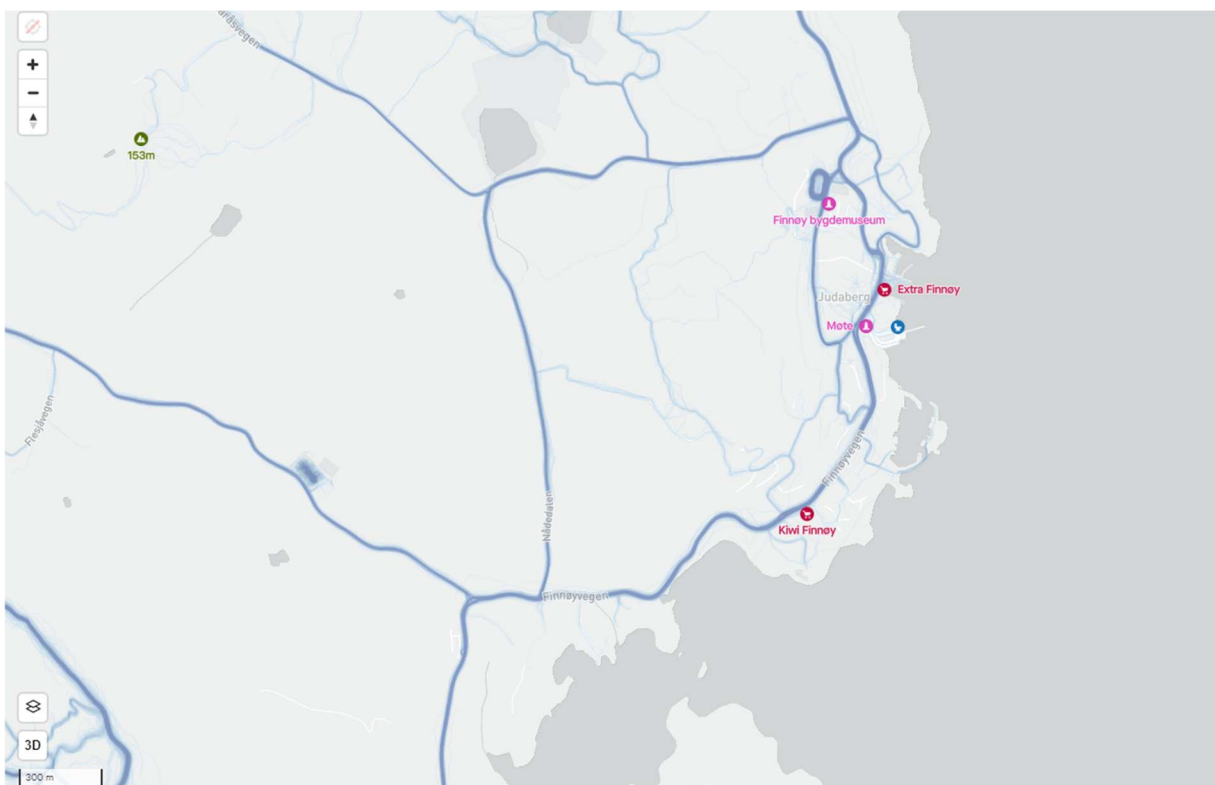
Figur V1. Ferdselsårer på Strand, hentet fra Strava sitt varmekart. De ulike ferdselsårene tilknyttet sport og trening visualiseres med tydeligere strek med økt bruk. Fordi applikasjonen også loggfører brukere som benytter asfalterte flater, inngår veinettet i kartet. Utsnittet er hentet ufiltrert fra strava.com/maps/global-heatmap (19.04.24).

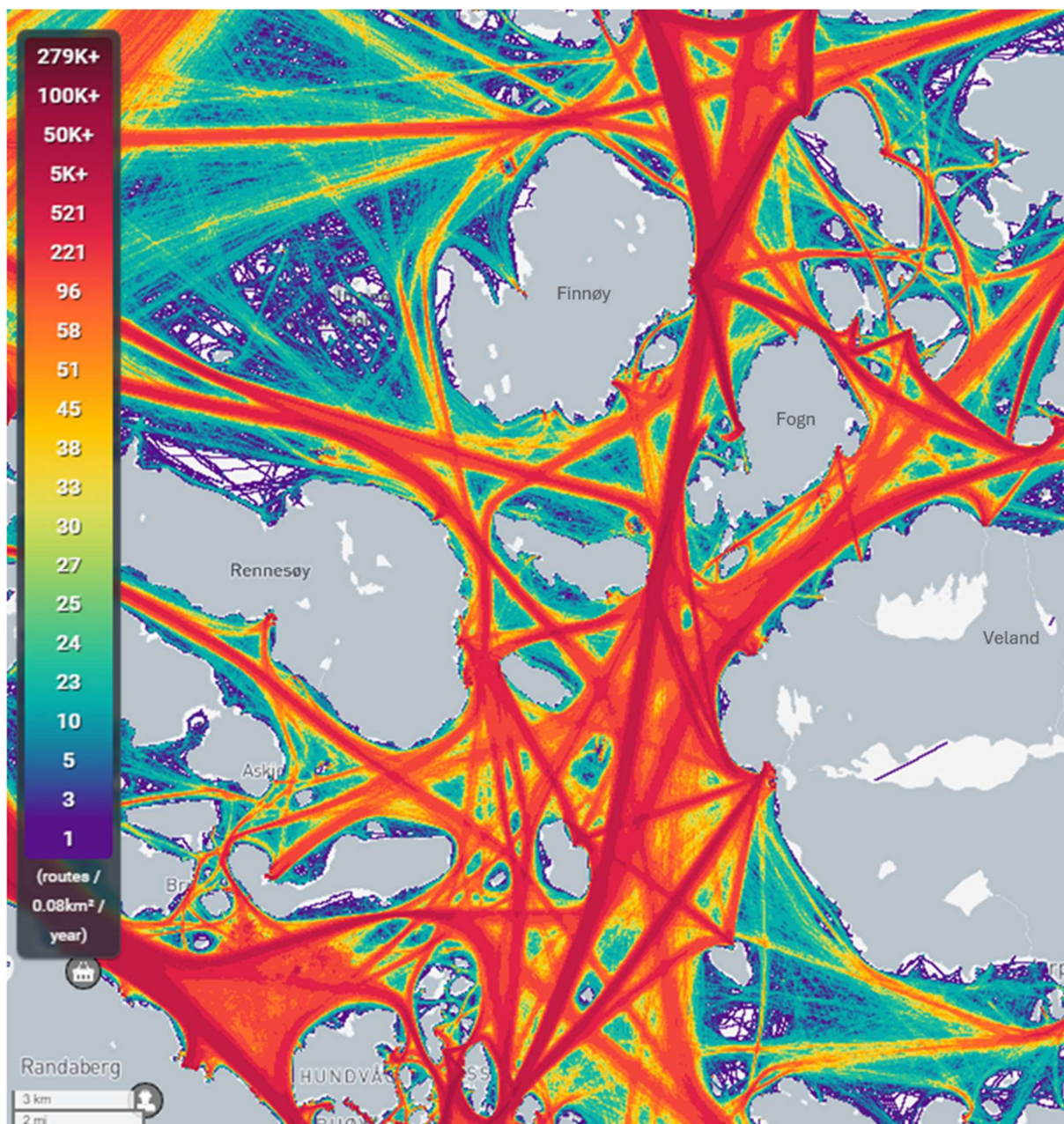
Figur V2. Ferdselsårer på søndre Fogn, hentet fra Strava sitt varmekart. De ulike ferdselsårene tilknyttet sport og trening visualiseres med tydeligere strek med økt bruk. Fordi applikasjonen også loggfører brukere som benytter asfalterte flater, inngår veinette i kartet. Utsnittet er hentet ufiltrert fra strava.com/maps/global-heatmap (19.04.24).

Figur V3. Ferdelsårer på nordre Fogn, hentet fra Strava sitt varmekart. De ulike ferdelsårene tilknyttet sport og trening visualiseres med tydeligere strek med økt bruk. Fordi applikasjonen også loggfører brukere som benytter asfalterte flater, inngår veinettet i kartet. Utsnittet er hentet ufiltrert fra strava.com/maps/global-heatmap (19.04.24).

Figur V4. Ferdelsårer på Finnøy ved Judaberg og nordre del av Nådsundet, hentet fra Strava sitt varmekart. De ulike ferdelsårene tilknyttet sport og trening visualiseres med tydeligere strek med økt bruk. Fordi applikasjonen også loggfører brukere som benytter asfalterte flater, inngår veinettet i kartet. Utsnittet er hentet ufiltrert fra strava.com/maps/global-heatmap (19.04.24).

Figur V5. Ferdselsårer for båttrafikken i området er tydelig fra Global Marine Traffic. Her vises også kommersielle ruter og trafikk. Foruten å visualisere viktige innfallsporter for båtlivet, så utgjør også trafikken deler av dagens lydbilde (som er av betydning for friluftslivet). Kartutsnittet er hentet ufiltrert fra <https://www.marinetraffic.com/en/ais/home/centerx:6.1/centery:59.1/zoom:11> (19.04.24).